

interkom

ČS FANDOM

informační
servis
fandomu
9-10/2007

Istrocon 2007

Dlouho jsem váhal, zda se mám vydat na IstroCon 2007. Z Prahy to mám do Bratislavy daleko a ubytování je drahé. Ale už minule jsem se toužil na IstroCon podívat, takže jsem se nakonec rozhodl. Domluvil jsem se s kamarádem, že mě v Bratislavě ubytuje u sebe, a tak jsem se v pátek vydal autobusem do hlavního města našich slovenských bratrů.

Hned v autobuse jsem narazil na známou tvář Seqoy, kterou znám zejména z poskakování na DDR. Kvůli dopravní zácpě před Brnem jsem se na IstroCon dostal až kolem sedmé hodiny a chvilku mi trvalo, než jsem se v prostorách budovy SÚZA (Správa účelových zariadení) rozkoukal. Přednášky, které mě však zajímaly, už skončily a do plně obsazených sálů, kde se promítaly kinofilmů a anime, jsem neměl chuť se prodírat, takže jsem většinu času strávil hraním deskových her a rozhovorem s ostatními fanoušky.

V sobotu jsem se konečně dostal i na program IstroConu. Ve Fantázia salonu jsem strávil příjemnou hodinu posloucháním překladatelky Dany Krejčové, která s nakladatelem Talpressu Vlastimírem Talašem četla z připravované zeměpisné knihy Věda na Zeměploše III: Darwinovy hodinky. Pan Talaš toto čtení prokládal novinkami ze světa Zeměplochy. Fanoušci Zeměplochy se tak mohli dozvědět báječnou novinku o tom, že kromě filmového natáčení Barvy kouzel a Lehkého fantastična se bude současně natáčet další zeměpisný román z prostředí Neviditelné univerzity – Magický prazdroj. Také jsme se dozvěděli, co tento rok ještě nakladatelství Talpress připravuje pro čtenáře Zeměplochy (podrobnější informace viz starší novinky).

Na přednášce o Slovanské mytologii jsem se dozvěděl pár nových zajímavostí. Přednášející Šimon Schuster měl naprosť přehled o tomto tématu, takže jsem z přednášky odcházel s uspokojením.

Přednášku 80. léta – zlatý věk fantastiky od Juraje Malíčka nahradila přednáška, která se týkala LARPů. Přednáška začala krátkou divadelní ukázkou a pan přednášející byl tak zábavný showman, že jsem se dobře bavil i přesto, že mě tento druh vyrazení moc nezajímá.

Hned po přednášce jsem se prodral do přeplněného hlavního sálu, kde se měla odehrávat kostýmová soutěž. Soutěžících bylo víc než dost. Nejvíce převládaly kostýmy ninjů z Naruta, ale nejkvalitnější kostým měla dívka v plátové zbroji, která tak věrně napodobila originál, že to spíše vypadalo, že to ona byla předlohou pro anime postavičku.

Pak jsem ještě zaskočil na přednášku Heroes & House M. D., která však byla spíše pouštěním zábavných scén z House. Ukázka z Heroes tam byla asi jen dvakrát a jednou se tam objevila ukázka z Doctor Who. Sice jsem se bavil, ale pro přednášku je potřeba více než jen pět minut povídání.

Neodolal jsem a koupil si pět lístků do tomboly a šel zkusit své štěstí. Hlavní sál byl plný lidí, kteří doufali, že něco vyhrají, přitom cen bylo jenom pár. Nakonec jsem vyhrál celé balení Red Bullů. Zůstal jsem sedět v sále, protože měl následovat film Harry Potter a Fénixův řád a já nechtěl přijít o dobré místo k sezení.

Po filmu jsem rozdál několika známým pár Red Bullů a zbytek jsem dotáhl ke skupince lidí, kteří na pokračování na str. 5

OBSAH

Istrocon 2007	1	Strážce noci	17
Čtenářův průvodce po Interkomu	2	G. R. R. Martin: Sen Ockerwee	18
Hvězdný bulvár	3	Milan Petrák: Výrobce osudů	18
Parcon versus Istrocon	6	Richard K. Morgan: Brutální byznys	19
Soudné sestry v TV – natáčení	7	Svět stínu	20
Rozhovor s Pagim a Pechym	8	J. Červenák: Bohatýr, Dračí carevna	21
Civilizační šok 12	10	Časem s vědou	22
Ako k SF přišli	13	Magické houby	24
Lidštíny: Tak smutný pohádkář	14	Kapka metanového deště	26
Nehvězdný nebulvár	15	Faukův labyrint	27
Černé sny	16	DOGMA	27

PORADA SFK
(v Březové n. S.)
již tento týden
(19.-21. 10. 2007)

Filmová pouť Neratovice
(21.-27. 10. 2007)

Čtenářův průvodce po Interkomu

K obsahu a formě tohoto čísla

Předem se omlouváme za vyšší výskyt grafických, typografických, pravopisných a gramatických chyb, než nám obvykle tolerujete. V krátké době po sobě nás opustil redakční počítač a monitor, takže toto číslo Interkomu je z větší části sázené a psané na d'áblově vynálezu zvaném notebook, na kterém je neškodlivější hlavně jeho víko, které se snaží imitovat skutečný monitor.

Minulé číslo, ač mělo být zaměřeno hlavně na naše autory, obsahovalo povětšinou zprávy a reportáže z conů, pokud vám chyběly recenze, můžete se dosytit dnes.

To ovšem neznamená, že se dnes nedovíte, jak si Hadati užíval Istrocon, ani co se zde líbilo a nelíbilo Martinu Kralikovi.

Nedávno oslavil sedm let existence internetový časopis Sarden, se kterým sdílíme část obsahu. Přinášíme při této příležitosti rozhovor s jeho redaktory.

Z materiálů původně chystaných pro slovenskou Fantáziu přinášíme první část příspěvků podobných naší rubrice Jak jsem k SF přišel/přišla. Doufám, že to povzbudí další fanoušky, aby nám napsali o svých SF začátcích a formujících zážitcích.

Marin Gilar nám poslal další část své skvělé srovnávací analýzy života v naší malé domovině (o níž neopakovatelně referuje Líba Čermáková) a ve světové supervelmoci USA.

Porada SFK

Jak jsem již naznačil na obálce tohoto IK, je tu podzim a s ním další Podzimní porada SFK.

Jednací den Porady je sobota 20. října, pokud se nemůžete zúčastnit již pátečního večera věnovaného obvykle seznamování delegátů a (velmi) volnému programu, snažte se dorazit v sobotu okolo deváté.

Pro úplně nováčky uvádím, že se Porada koná na tradičním místě, totiž v penzionu Pohoda v Březové nad Svitavou. Pokud přijedete vlakem, tak směrovku k Pohodě uvidíte na první křižovatce na cestě do Březové.

Jménem ČS Fandomu vás srdečně zveme a jménem redakce IK doufáme, že toto pozvání dostanete včas.

Zdeněk Rampas

interkom

INFORMAČNÍ SERVIS ČESKOSLOVENSKÉHO FANDOMU

číslo 9-10/2007 (239)

Adresa redakce:

INTERKOM

Letecká 6,
161 00 Praha 6, ČR

tel.: pozor změna, sloučen s faxem
v prac. době +420 224 239 645
tel., fax: +420 233 313 093
e-mail: ram@apro.cz
<http://interkom.vecnost.cz>
<http://interkom.scifi.cz>

Šéfredaktor:

Zdeněk Rampas, MCL

Redakční kruh:

Richard Klíčník
S korekturami pomohla Michaela

Autoři tohoto čísla:

Libuše Čermáková, Dáreček,
Martin Gilar, Filip Gotfrid, Hadati,
Jaroslav Houdek, František Houdek,
Stáňa Lálová, Jarek Kopeček,
Martin Kralik, Marvin, Pagi, Pechy,
Jiří Popiolek, Zdeněk Rampas,
Regis, Jita Splítková, Tunelář,
Zdena HT

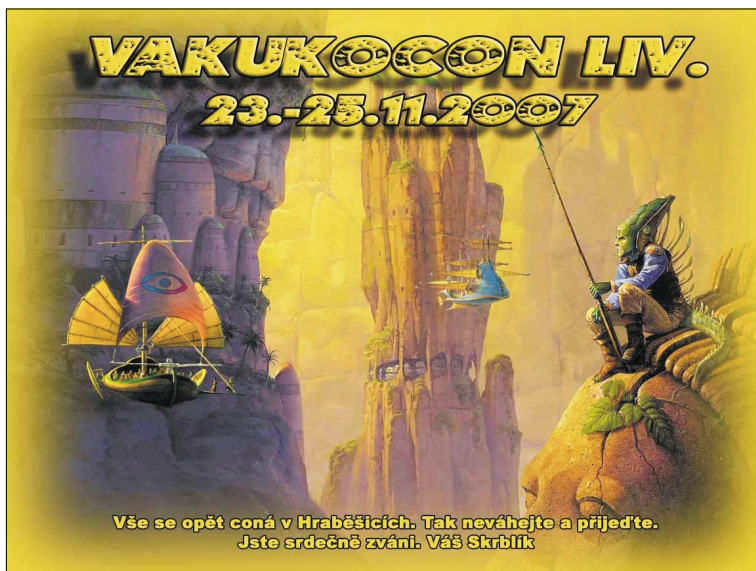
Sponzoři tohoto čísla

Jiří Doležal

Vychází nepravidelně.
Uzávěrka tohoto čísla
byla dne 7. 10. 2007

ISSN 1212-9089

Všechny články a recenze
© INTERKOM

Hvězdný bulvár

Odposlechnuto

Egon Č.: Vy tam vzadu, nechte toho sexu.

A ty, Richarde, už jsi připraven?

EC zjednává ticho před přednáškou na KJV

Vysvětlivky: ● Praha (nepodepsané ZR), ■ Brno, ▲ jinde

■ **20. srpna** bylo tradiční pondělí v Olympii. *Transformers* jsou ideální letní film typu „mozek odložte v šatně“, celou dobu perfektně šlapající, s třesnutou akcí, i ostatní prvky jsou v rovnováze. Chvillemi je mu i filmové plátno malé. **Marvin**

● **22. srpna** se v Krakatitu schází Středečníci, nemohl jsem se dost zdržet, ale asi to bylo povedené, po dlouhé době jsem byl svědkem toho, že se Petr Brodský smál.

● **23. srpna** mi v Krakru Peťo Pavelko řekl, že se naň obrátili pořadatelé letošního Istroconu, kteří shání materiály o svých bratřislavských předchůdcích.

● **24. srpna** dokončuji seznam předplatitelů IK obohacený o účastníky a porotce CKČ, tedy pokud uvedli kompletní adresu nebo pokud ji už znám. Přemysl Mičánek asi IK nedostane.

Vedle toho vybírám ze svého archivu oscanovaných plakátů (vřelý dík Světelným rokům, které mi to zajistily) ty, které mají nějaký vztah k Istroconu, a čekám na Ivana Afakšu, který by to měl na CDROMu dopravit do Blavy. Nakonec to Ivan nevládl, ale Róbert Žitňan dostal plakáty mailem.

● **25. srpna:** někdy uprostřed týdne jsem našel sms od Regise, že bude v sobotu v Praze, začal jsem oťukávat dinosaury, kteří by s ním mohli vytvořit dobrou společnost na sobotní večer, ale všichni už měli nějaké vesměs dovolenkové aktivity. V Praze a kulturní aktivitě naklonění zůstali jen nejvěrnější. Klímovi, Viktor Janiš, Honza Vaněk jr., Kristin Olsonová a samozřejmě Regis se svou nejmilejší. Intelektuální témata jsme obohatili o adrenalinový sport, výstup po lešení na střechu dvoupatrového domu (právě jsme zateplovali) a výhled na Ruzyň, Divokou Šárku a letištní krajinu. Viktor ovšem držel přednášku i na střeše, viz obrázek, o čem, to nevím, já obsluhoval gril.

■ **25. srpna** se konala v Černovicích kolaudace u Pišky, v jejím novém bytě. Vypili jsme něco (ne)alka, pojedli něco pochutin, dokonce jsme si v obýváku zahráli i fotbal. Přesto jsme se všichni chovali celkem spořádaně, takže mírnou demolicí nábytku je třeba připsat na vrub jeho výrobci.

■ **31. srpna** se uskutečnila přímo v prostorách Whisky Shopu v Domě pánů z Lipé ochutnávka bourbon & rezná whiskey. Ochutnávali jsme dva bourbony a dvě rezné whiskey (u nás obtížně k sehnání). Obecně je to chuťově oproti irské či japonské přece jen vzdálenější příbuzný od skotské whiskey.

Marvin

■ **1. září** se tři opovázlivci z řad Pochmurné neděle (A+A, HT) objevili mezi startujícími na turnaji petanque „O pohár města Brna“. Docílili jsme obvyklého výsledku 2:3 (vítězství:prohry). Tentokrát nám nenalosovali žádného presidenta, takže jedinou kuriozitou, kterou se raději nebudeme chlubit, byl první ka-

nár. Bohužel nikoli v náš prospěch, ale naopak na náš účet ho docílili Maďaři. **HT**

▲ **3. září** dorazila smutná zpráva z BB:

Dobrý deň všetkým, s ľútosťou Vám oznamujem, že nás včera po prehratom boji s chorobou opustil vo veku nedožitých 57 rokov zakladateľ a dlhoročný aktívny člen SF klubu KPVPVF Banská Bystrica - Michal Sasinek.

Češť jeho pamiatke. Lulu, SFK KPVPVF, Banská Bystrica

● Večer v RUR po dovolené, Filip s Richardem Šustou vymýšlí nějaké marketingové texty pro jeho novou knihu.

● **6. září** probíhá u Netopejra křest další sbírky Vlada Riši s mnohé naznačujícím názvem: *Sorry, vole, error*. Kdysi jsem hodně lidí popudil žertem na téma, že čím víc známých na křtu knihy, tím je výsledek děsivější. Asi to nebude pravda, protože tam byl fandom zastoupen tak důkladně, že tak špatnou knihu by snad vytvořit ani nešlo (šlo, už jsem ji dočetl). Vedle místních autorů knihy (Zdeněk Rosenbaum, Martina Šrámková s dcerami, Milan Petrák, Jana Rečková), V. Fialy z Mladé fronty a krstného otca JWP přijel i Jarek Mostecký, ukázal se Ivan Adamovič, Martin Šust a spousta dalších...

Milan Petrák se tvářil ještě nešťastněji než obvykle, zeptal jsem se ho, zda mu nedělá radost, že má v knize tři povídky (ve skutečnosti dokonce čtyři), odvětil mi něco v tom smyslu, že jeho život nemá smysl a je prakticky u konce, neboť se v názoru na jeho psaní shodl Honza Vaněk jr. s Michaellem Broncem.

Pak jsme s Frantou Novotným a Jolanou čekali na výpravu polských scifistů, Franta již spěchal, ale protože mezi nimi byl i jeho polský vydavatel, vydržel s námi, dokud se Poláci neprobojovali přes pražskou MHD. Jolana je pak odvedla do objednané hospůdky, tam jsem ale nešel, stále mě zlobí záda.

● **7. září** jsem zašel do Krakatitu (pardon, do café baru Cider club v Jungmannově 14 :-)) na ochutnávku nového přírůstku v sortimentu ciderů – cideru s malinovou příchutí. Má účast nebyla daná ani tak touhou zadarmo ochutnat novinku, ale zase po delším čase vidět Michell a Vlastu. Pátek asi nebyl nejvhodnější den, přišlo nás o dost méně než při minulé ochutnávce, ale zase jsme v úzkém kroužku Talašových, Martina „Patricije“ Schwarce, šéfa klubu TP a jeho Markéty, strávili velmi příjemné dvě hodiny a vypili neuvěřitelné množství malinového cideru, přece jen se počítalo s řádově větší účastí.

Michell mi v debatě o Interkomu řekla, že ač již dvacet let kouká na americké filmy, nic z toho, o čem píše Martin Gilar, se z nich o životě v USA nedověděla :-)

● **9. září** jsem si povšiml bouřlivé diskuse za rozhovorem s Danou Krejčovou na Fantasy.cz. Zhruba po roce se objevilo velké morální rozhořčení nad slovníkem, který Honza Vaněk jr. použil při kritice nedbalosti, s jakou byl přeložen a vydán Kryptonomikon. Poněkud nedbalá, protože na rozdíl od jiných (např. v Interkomu 9-10/2006) nikoli absolutně nevyvrátitelná, však byla i jeho kritika. Asi proto, že nemá čas a možná ani chuť se věcí dál zabývat (stěhuje se) a nalézt v textu nějaké odstrašující množství školáckých chyb, což by alespoň dle mého skromného mínění ukončilo debatu, raději text ze svého blogu stáhl. Nicméně našli se dobří lidé, který jej ještě dokázali vylovit z archivu Googlu a dál jej šíří. Nejsem si jist, zda jim má být DK vděčná. :-)

● **10. září** v Knihkupectví Čáslavská (RUR): Dlouho mi vrtalo hlavou, proč jsme v RUR nikdy na svých pravidelných pondělících neoslavili Velikonoce. Nanesl jsem to jako téma, chvilku jsme nad tím dumali, děvčata se začala (podle krajové příslušnosti) obávat, že mám v kufru smotanou mrskačku či pomlázku, ale já z něj nakonec vylovil jen dvacet balení perníkových velikonočních kuřátek a společně jsme je schroupali.

Honza Macháček se divil, že v IK speciálu CKČ nenašel svou odpověď Frantovi Novotnému, vysvětlil jsem mu své důvody (vedle značné inkonzistence textu mi hlavně nepřinášelo žádné uspokojení něco takového vydávat, a v poslední době, kdy mi IK zabírá tolik času, který bych potřeboval jinde, je ta občasná radost, má a někdy i čtenářů, jediným důvodem, proč v tom stále pokračuji), ale pokud si ji (tu odpověď) někdo chcete přečíst, napište mi, obratem pošlu.

■ **10. září** jsme byli v kině na Denní hlídce. Už jsem si moc nepamatoval první díl a tenhle mi přišel ještě o něco chaotičtější. Díky vyššímu rozpočtu zde bylo víc působivých scén (některé natočené vyloženě pro efekt). **Marvin**

● **12. září** hon na Honzu Vaňka jr. snad trochu ustává, napsal jsem si před obědem, vrátím se za hodinu a devadesát nových příspěvků, které vyprovokovali Martin Šust a Jirka Popiolek svou obranou cti Dany Krejčové. Nejpозорhodnější na tom je, jak se všichni vyhybají podle mého skromného mínění kruciální otázky (mnohem důležitější, než jaká volba slov je pro kritika vhodná), zda ten Kryptonomikon přeložila dobře nebo alespoň slušně, či zda jej opravdu pok***ila.

Odpoledne mi Honza Poláček ukázal návrh sazby chystané sbírky *Impérium Bohemorum* a opravdu se je nač těšit, nejen pro vybrané práce, ale i skvělý obrázkový doprovod a pečlivost, s níž je vše v knize sladěno.

Vpodvečer jsem v Krakatitu poseděl se Středečníky. Jardu Houdka napadlo vylepšení veselé historky, kterou vyprávěl Jarek Kopeček a kterou raději nebudu opakovat, čtou nás i nezletilí. Bohužel si v té chvíli mohutně zavdával cideru a začal se trochu dusit. Několika herdami jsem ho přiměl k dýchání a tak i v tomto čísle najdete jeho recenze. A poučení na závěr: nesmějte se vlastním vtipům.

● **13. září** v Krakatitu po prázdninové nudě spousta vzácných hostů, po čase se objevil Jarda Olša jr. (Vlado Ríša toho hned zneužil k dotírání ohledně osudu SuperMegaMloka.) Jak slíbil, tak učinil a opět přijel Tom Jirkovský, Dáreček předal Scarlett cenu Střibřítě lesklého halmochronu a mně letošní sborník soutěže. Po prázdninách se dostavila i velká část Islingtonsko-Syndridovské mládeže, zase jsme všichni o rok starší :-)

■ **13. září** navštívena rozsáhlá výstava současného čs. komiksu Generace nula. Některé experimenty už byly za hranicí čitelnosti, nejlépe fungovaly kratší uzavřené práce (pokud měly srozumitelnou pointu). Bylo tam i pár skutečně vtipných stripů, škoda, že se naše tiskoviny spokojí většinou se zakoupeným zahraničním stripem, pokud vůbec nějaký mají. **Marvin**

● **15. září** se poprvé po prázdninách a dovolených scházíme u Rámišových, a to v plné sestavě, i Hanička Janišová dorazila, a to jen s dvouhodinovým zpožděním potom, co dokončila svou denní dávku práce na katalogu šlechtických rodů.

Potlach opět obsluhoval lávový gril (rakletovadlo), a když jsme absolvovali stravovací část večírku, sesedli jsme se okolo menšího stolku, aby nikdo nebyl ochuzen o radosti komunikace. Já s Vilmou Klímovou dolaďoval vzhled její knihy v edici Paralelní světy, Michaela zjišťovala, jak probíhá Honzovo stěhování a Klímovic budování. Vladan si zjednával přehled o SF dění, od kterého byl přes prázdniny odříznut, a tak. Víc si nepamatuji, byla tam spousta výborného vína od Viktorova tchána...

■ **16. září** jsme zašli na Bourneovo Ultimátum do Olympie. Akce šlape a je dechberoucí, aniž by se uchýlovala k ohromným výbuchům a nadlidským výkonům. Klidnější pasáže mají zase dusnou atmosféru, zvláště ty ze střediska CIA. Nové pojetí Bonda má oproti Bourneovi co dohánět. **Marvin**

● **17. září** v RUR dal Filip do placu medovinu v klasické lahvi a slíbil do nejbližšího Interkomu (tohoto) Dogma. Jitka má zase zaměstnání, tentokrát ve státní správě, snad jí to vydrží.

● **18. září** jsem dostal pozvánku na křest knihy *Zkřížené meče* podle třídní TV pohádky. Zajímalo mě, jestli se již česká pohádka vymanila z programové drdovské plebejskosti a přiblížila se třeba fantasy. (Nevymanila.) Autorka knihy Michaela Černá je trochu podobná Zuzce Minichové (za dvacet let:-), K – Café na Senovážném náměstí bylo plné lidí z TV, křest moderoval Aleš Cibulka, rychlou chůzí jsem si ale pozlobil záda, a tak jsem ani nevyčkal vystoupení šermířské skupiny Křištof.

● **19. září** středa v Kraku, Jita prohrála soud s domácím, který buduje penzion a dost nevybíravě se zbavuje nájemníků. Moc se mi to dnes nehodilo, ale zašel jsem tam, aby si nemyslela, že se jí jako potenciálnímu bezdomovci vyhýbám. :-)

● **20. září** v Krakatitu Egon poděluje recenzenty novou knihou Richarda Šusta *Vlákna hyperčasu* a upozornil mě na diplomovou práci Zuzany Hlouškové-Hajžmanové o české fantasy.

Islington-Syndrid skoro v plném počtu, dorazila i Lenka W., doufám, že jsem se spolku nějak nedotkl, když jsem pravil, že pokud se nespárovali, vykazovali vyšší skupinovou zábavnost a inteligenci.

A dole u Netopejra už prodávali další kousek Valhaly, první knihu třetího dílu (Konečný den Valhaly: Chlapec s mečem).

■ **21. září** se uskutečnila ochutnávka v prostorách Whisky Shopu v Domě pánů z Lipé a byla věnována whiskám z ostrovů Islay a Jura. Ochutnávali jsme tyto whisky: 1) Bowmore 1989, 10yo, 46%, stáčení Cadenheads, 2) Caol Ila 1995, 10yo, 46%, stáčení McGibbons, 3) Isle of Jura 1986, 13yo, 46%, stáčení Cadenheads, 4) Bruichladdich 1989, 17yo, 54,1%, stáčení SMWS.

■ **22. září** pořádal Robo DocCon, spojený s oslavou jeho narozenin. Shodou okolností byla letos úctast trochu slabší, což ovšem vzhledem k rozměrům Robova bytu nebylo na škodu. I tak jsme si užili pochutin, došlo i na dort (a to byl ještě jeden v záloze) a tokajské. Kolektivní dar představovalo portské (Cálem Late Bottled Vintage 2000), z ostatních rozhodně nezapadly magnetické rybičky – hned se uskutečnilo několik rybářských klání. K večeru jsme mohli obdivovat vydařený západ slunce a dát si bacha na Bacha. Taky jsme se jednu chvíli intenzivně bavili o fantastickém žánru, konkrétně o čs. překladech Jindry Hrnčíře (alias Harryho Pottera). **Marvin**

Marina Sirtis v Praze

● **22. září** byla Česká republika (rozuměj komunita, která si říká Trekkie) potěšena návštěvou herečky Mariny Sirtis alias Poradkyně Troi ze Star Treku Nová generace. Objevila se večer v rámci Trekfestu 2. Jelikož se též řadím mezi Trekkie, nechal jsem si to ujit.

Návštěvnost byla obrovská, pamatují si přístupové schody a haldu lidí rvoucí se do sálu. Nakonec jich bylo asi 250.

Marina začala besedu slovy: *Ptejte se mě opravdu na všechno, řeknu vám cokoli o komkoli jiném.*

Musím uznat, že herečka sama je úžasný komik. Sál se ve velké bavil jejím líčením o uniformě pro Poradkyni Troi, řídící Enterprise, či ozralé scénky z Prvního kontaktu. Téměř nikdo nepotřeboval překlad. I otázky z publika byly ze třetiny v angličtině. Po debatě bylo velké podepisování a fotografování s herečkou.

Tiri

■ **23. září** jsme zhlédli v Olympii snímek Ratatouille. Pixar snad ani špatné filmy neumí, navíc tady vypadá Paříž líp než ve skutečnosti. Křasy jsou jen lehce stylizované (a takový tatík je už pěkně šeredný), jídlo vyzývá k nakousnutí a závěr je příjemně skromný.

Marvin

● **24. září** v RUR Tiri referuje o návštěvě Star Trek akce uspořádané u příležitosti návštěvy Mariny Sirtis v Praze. Přinesla podepsanou kartičku a historky o besedě a společném focení s poradkyní Troi.

Končili jsme už v šest, Filip pak s Bí a Tiri vyrazili na Hvězdný prach, třeba nám o něm něco napíš.

● **25. září** přednáší v KJV Richard Klíčnick o Skotsku, menhirch a druidismu, k němuž v sobě odhalil schopnosti a sklony.

Sešlo se nás méně, hnusné počasí, navíc to bylo po prázdninách poprvé. Martin Corn se flákal někde v Bruselu a tak promítací zařízení obětavě zajistil a donesl Vašek Pravda. Když zápasil s kabely, mumlal něco ve smyslu, že to za chvíli ovládne, zeptal jsem se, zda má na mysli svět, fandom či promítačku, odpověděl, že by mu v tuto chvíli postačilo to poslední.

Promítalo se přímo na zed', kterou ale přes prázdniny zeleně vymalovali a promítačka navíc zkruslovala, vše bylo vysoké a štíhlé, menhiry, věže skotských hradů, Richard Klíčnick, ba i jeho auto, ve kterém by se dalo stát, ale určitě ne spát.

Ale i tak jsme viděli a slyšeli spoustu zajímavého. Když nemluví (jen) o sobě, je Richard výborný vypravěč a byl po právu odměněn dlouhotrvajícím a neutuchajícím potleskem. Více určitě na jeho blogísku.

● **26. září** jen na skok u Netopejra a v Kraku a pak do sousední restaurace Kalich, kde mám schůzku s Ondřejem Mullerem, Honzou Poláčkem a JV. jr. Honza donesl definitivní sazbu Imperium Bohemorum, Ondřej nám připomněl a pozval nás na křest 14. 11. ke Kanzelsbergovi. Požádal mě o pár slov, další malér na obzoru.

Vyřídil jsem vzkazy od RIP, který je doma a dohlíží na zedníky a dal k lepšímu historku, jak byl na Euroconu vyznamenán coby nejlepší překladatel. Z komentářů ke čtenářským zážitkům si pamatují narážku na Miévilla: Když jste při čtenbě pětistě strany stále ve druhé kapitole, něco není v pořádku.

Zdeněk Rampas

Istrocon 2007

(pokr. ze str. 1)

zahradě kouřili vodní dýmku. Rychle jsem se s nimi seznámil a zbytek večera jsem strávil v příjemné konverzaci.

V neděli jsem stihl už jen jednu přednášku o Japonsku. Bylo znát, že přednášející ví, o čem mluví. Kamarád mi potom povyprávěl, co se dozvěděl na dalších japonských přednáškách, z čehož jsem usoudil, že japonský blok byl velmi kvalitní.

I přesto, že parta mých přátel, se kterou jezdím na cony, zde se mnou nebyla, bavil jsem se víc, než jsem očekával. Jako organizátor jiného conu jsem ale přeci jen našel spoustu chyb, kterých by se měli pořadatelé pro příští ročník vyvarovat. Proto přeřadím z fanouška, kterému se na IstroConu líbilo, na organizátorského hnidopicha.

Na stránkách IstroConu je zcela nepoužitelná mapa. Kdybych neměl kamaráda jako průvodce, nejspíš bych dost bloudil.

Program byl nepřehledný, měl jsem problémy se v něm vyznat. Často jsem toužil, aby k němu přidali i pravítka. Program ani nebyl nikde vystavený na nástěnce, ačkoliv místo pro něj by se tam lehce našlo. Když byla nějaká změna v programu, nebyla téměř žádná šance se o tom dozvědět dříve. Novinky, změny či upoutávky se psaly na velký papír, který stál na stojanu v hlavním vestibulu. To však bylo nepraktické, neboť se takto mohla vždy prezentovat jen jedna aktuální věc. V programu byly také popletené názvy přednášek. Také nebyly k dispozici anotace, takže jsem nevěděl, která přednáška je pro mě zajímavější. Když si na stránkách dali tu práci s představením všech hostů, proč vynechali pro návštěvníky daleko důležitější anotace?

U hlavního sálu byl problém, že když skončil program a měl začít další, lidé se nahnuli okamžitě dovnitř, čímž vznikla tlačnice, protože stejnými dveřmi se lidé snažili vyjít ven. Přitom by stačili dva organizátoři, kteří by ten čekající dav požádali, aby uvolnil dveře a nechal ostatní nejdříve vyjít ven. Lidé by se tak nemuseli rvát a jejich výměna by proběhla daleko rychleji.

Mírným negativem bylo, že už v jednu hodinu se musely vyklidit prostory conu, což setnulo hlavu zábavě, když byla v nejlepší. V nočních hodinách se dala k jídlu sehnat už jen mrňavá a předražená minibagetka a pivo značky Topvar, které se na místě točilo, označil můj slovenský kamarád za patok. Po jeho ochutnání jsem raději přešel na kofolu.

V organizaci se našlo i mnoho pozitivního. Prostory byly přímo ideální, i když praskaly ve švech velkou účastí návštěvníků. V programu byl k dispozici plánek prostor a na každém rohu byly ukazatele, které vás navedly správným směrem k sálu, který jste zrovna potřebovali. Nesetkal jsem se s žádnými technickými problémy a přednášející začínali a končili včas díky organizátorům, kteří na to pečlivě dohlíželi.

Věřím, že organizátoři využijí svých nynějších zkušeností a příští IstroCon bude ještě kvalitnější než ten letošní. Já osobně na něj přijedu rád.

Hadati

Parcon versus Istrocon – z pohľadu polodinosaura

V posledných mesiacoch mali slovenskí priaznivci fantastiky možnosť navštíviť dva významné sviatky tejto oblasti umenia. 25. ročník najstaršieho a hlavného československého conu Parcon. A deviaty (nie dvadsiaty, ako písali organizátori – to, že prvý ročník bol pred dvadsiatimi rokmi, neznamená, že tento je dvadsiaty) ročník bratislavského a pred pár rokmi slovenského národného conu Istrocon. Moje porovnanie týchto akcií vychádza z pohľadu polodinosaura – čiže dnešnej už pomaly strednej generácie scifistov, ktorá začala na cony chodiť v druhej polovici 90. rokov.

Po prvý vstup do sály

„Logistické“ zabezpečenie conov vychádzalo z miesta ich konania – kým Istrocon sa už z názvu odohráva v hlavnom meste Slovenska, Parcon tento rok hostila metropola západnej časti slovenského juhu, v dávných dobách významné centrum života Slovanov. Aj preto ste sa mohli na Istrocon dostať zo stanice autobusom (ktorý síce chodí dvakrát za hodinu, ale na to sme si už zvykli) či s troškou chodze trolejbusom, kým na Parcon išla väčšina návštevníkov asi 15 minút peši. Odohrával sa v budove, ktorá je umiestnená v okolí viacerých podobných budov – a tak sa nie je čo diviť, že viacerí nedomáci scifisti zabľúdili. O to viac však potešila organizácia na mieste, kde človek dlho nečakal a všetko klapalo. Potešil aj obsah igelitky – placka, nezničené časopisy, plagát a minerálka. To všetko Istroconu chýbalo. Tu aj veľmi sklamal problémy s akreditáciou hostí, ktorí mohli dopadnúť rôzne – od jednoduchého vstupného až po tri dni zadarmo. Ubytovanie nebudem porovnávať – to súzacke nepoznám. V Nitre bolo OK.

Prestávky a posilnenie

Pokiaľ ide o bar a reštauráciu, ani jeden z týchto conov nebol bohviečo. V Nitre veľmi skoro skončilo pivo, jedlá v reštaurácii boli drahé. To však boli aj na Istrocone, tam to dopĺňal aj minimálny výber a čašníčky, na ktorých sa mohol tolerantný fan baviť, menej tolerantný vyzúriť. Pri treťom jedle si už u nás čašníčka neodkladala cudzie bločky, no aj tak sa nazabudla prísť spýtať na nahlásenú prílohu. Príbory prišli pekne po jedle, v nedeľu sme od jej šéfy dostali taniere na stôl takým spôsobom, že nebyť hladní, tak tam asi nie sme.

Program

Pristúpim teraz k tomu, na čo sme my, polodinosauri, ešte stále dosť zvedaví – najmä keď na con dovlečieme človeka, pre ktorého sú to prvé dve podobne akcie. V Nitre sa fan a najmä prednášajúci mohli stretnúť s klasickými chybičkami, pár prednášok odpadlo, občas technika nefungovala dlhšie, ako bolo nutné. Trošku chýbala aj prítomnosť významného zahraničného hosťa, v tomto, minimálne z hľadiska komerčnosti, Istrocon jednoznačne vedie. Tak isto reklamou, marketingom –

a aj vďaka tomu aj celkovou návštevnosťou, oproti Parconu zhruba 12-násobnou.

No kvantita dnes často neznamená aj výraznejší posun v kvalite. Z pohľadu polodinosaura to, bohužiaľ, bolo skôr naopak. Kým na Parcone som sa rozhodoval medzi tromi programami a sedel do jednej na prednáške, na Istrocone si bolo horko ťažko niečo možné nájsť. Človek, ktorý nepozera anime a nečíta mangu, Japonsko ho zaujíma ako hociká iná exotika, X-box, Playstation a World of Warcraft už vôbec, si skrátka prišiel na pár prednášok. My s

málo kričiacimi akciami aj v rámci klasických conov môžeme byť spokojní, však aj vďaka tomu na nás prišlo celkom dosť ľudí. No bežný scifista, ktorému tam chýbali celebrity, s ktorými by mohol kecať, prednášky, ktoré by ho o

niečom poučili a besedy, kde by si mohol obhajovať svoj názor, musel byť určite sklamaný. Toto už nebol ten Istrocon, ako sme ho poznali. Ale zase – časy sa menia a organizátori musia vyjsť v ústrety masovému publiku. My sa buď prispôbime, alebo si budeme chodiť len po tradičných conoch. Istrocon, Slavcon a asi aj Festival fantázie patria medzi moderné mediálne cony, kde je písmenkovo orientovaný fan skôr raritou. Naopak, Comics salon zrejme obsahoval všetko, čo od neho tradiční účastníci očakávali.

Vrchol všetkého však bolo nedeľné vyhlasovanie výsledkov. Keď človek nejak prehryzol fakt, že na inom cone by bol už dávno doma, takmer to vďaka moderátorom vyvracal. Páni na pódiu predvádzali koncentrovaný primitivizmus, priakorenený totálnou neschopnosťou. Keby sme nemali pocit, že tam máme sedieť a ako porotcovia súťaže o rytieroch vyhlásiť jej výsledky, dávno by sme odišli – asi tak po piatich minútach. A pritom to karaoke, ktorého finále tiež chlapci moderovali, nebolo vôbec zlé (v porovnaní s najnovšími castingami Superstar). Bohužiaľ, to dobré, čo Istrocon do srdca fana priniesol, dokázali títo chlapci dokonale otráviť. Teda pokiaľ nemal 15 rokov a nepovažuje slovo „hajzel“ za príjemné pomenovanie pre kamaráta. Možno aj preto som bol na pódiu k autorom tvrdší, ako som pôvodne chcel byť.

Celkový dojem

Ako vidíte, u mňa jednoznačne aj napriek nedostatkom vyhrával Parcon. Vychádza to z mojej povahy, skúseností, očakávaní. Ako človek, ktorý uvádzal úplne prvý program a prvého hosťa na znovuobnovenom Istrocone v roku 1999, som sa na ten tohtoročný fakt tesil (aj vďaka tomu som mu odpustil drobnosti ako kovová rolovacia stena na Fantázia salóne, cez ktorú prenikali všetky kriky rozburácaných deciek, či maličkú čajovňu). Nemôžem povedať, že by som bol úplne sklamaný. No čakal som jednoznačne viac – aj pre nás, polodinosaurav.

Martin Králik

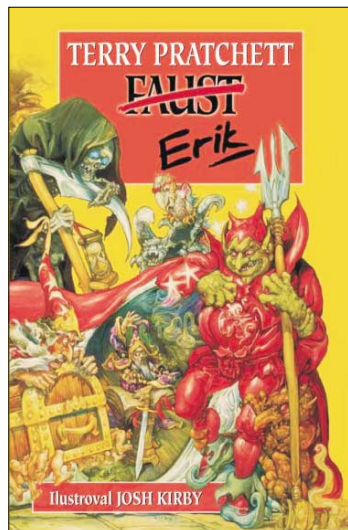

Soudné sestry v TV - natáčení

Na představení Soudných sester, které mělo být ve středu 19. září, jsem se těšil jako trapslík, který se chystá otevřít svou první stolu. Po pozvání ředitelky divadla Daniely Šálkové jsem se pokusil dostat do divadla co nejvíce fanoušků Zeměplochy a připravit tak dobrou atmosféru pro natáčení. Toto se mi s menšími komplikacemi podařilo, takže sál zaplnilo minimálně sto fanoušků Zeměplochy. Osobně jsem měl kolem třiceti lístků pro své kamarády, kteří Terryho Pratchetta znají. Kromě vedení stránek Discworld.cz se představení zúčastilo i mnoho návštěvníků fóra U Prokopnutého bubnu (<http://forum.discworld.cz/>).

Někteří návštěvníci přišli do divadla v kostýmech. Voronde a Silence měli čarodějnické hábity s klobouky, Sargon dorazil v převleku Máka. Vorondin klobouk se navíc dal lehce složit jako klobouk Slečny Klíšťové, takže byl ideálním doplňkem do divadla. Nenny Nenutil zase přišel v převleku člena Cechu vrahů. Největší pozornost však sklídl Janos jako Kachní muž. Před začátkem představení totiž na pódium vystoupil režisér České televize, aby nás poprosil o úplné vypnutí mobilních telefonů, neboť jim jejich signály ruší techniku. Při pohledu na našeho Kachního muže se zeptal, jaký význam má ta kachna na hlavě. Byl mu odpovězeno klasickou hláškou „Jaká kachna?“, která rozesmála publikum a navodila příjemnou atmosféru. Nakonec si ji však musel přece jen sundat. Ne tak kvůli divákům, jako spíše kvůli kamerám, do kterých jeho umělohmotná kachnička do koupele házela prasátka. Kachní muž se dostal ještě jednou do středu pozornosti, když Miroslav Táborský v roli šaška zrovna vyprávěl o tom, jak jako malý chlapec vymyslel svůj první vtip. „O kachně.“ Přitom se podíval přímo na Janose, takže většina lidí v divadle vybuchla smíchy.

Divadelní představení jinak proběhlo zcela normálně. Jen občas herci zaškokrtli. Nejvíce Vlastimil Zavřel, který v roli Vínozpěva v jedné chvíli zapomněl text, ale lehce z toho vybruslil. Běžný návštěvník divadla si toho ani nemohl všimnout. Tyto chybičky se daly očekávat, protože herci již tento kus hráli čtyřikrát během dvou dní. Dvakrát pro publikum a dvakrát jenom pro kamery, které se soustředily na detailní záběry.

pro kamery, které se soustředily na detailní záběry.

Miroslav Hanuš si navíc do hry přidal své vlastní vtipy. Zejména větu „Asi mi praskla voda“ rozesmál většinu publika. Jinak se herci snažili hrát, jak nejlépe uměli. Den předtím hráli na jistotu, takže teď se mohli odvážit dát do hry ještě více emocí bez obavy, že to pokazí. Zejména scéna s rozčilenou Bábi („Tak oni budou čarodějky zavírat do žaláře!“) byla úchvatná. Paní Vicenová se velmi snažila dát do této scény co nejvíce vzteku a rozhořčení, což se jí povedlo.

Při děkovačce jsme se vrhli na jeviště, abychom obdarovali naše oblíbence. Peter Varga (Smrt) dostal ode mě sošku Krysiho Smrtě vyrobeného jako tužkovník. Voronde mu k tomu přidala černé růže. Nad'a Vicenová (Bábi Zlopočasná), Jaroslava Pokorná (Stařenka Oggová) a Klára Sedláčková – Oltová (Magráta Česneková) dostaly každá kytku a k tomu ještě od Tezi hadrové postavičky čarodějek ve stylu vúdú panenek. Paní Pokorná ještě k tomu dostala od Sargona plyšovou paní Ježkovou. Tomáš Turek (Vévoda Felmet) obdržel od Voronde soupravu na čištění rukou obsahující škrabku na brambory, struhadlo a brusný papír, vše úhledně zabalené v krabici se zeměplošským obrázkem navrchu. Ilona Svobodová (Lady Felmetová) také dostala kytku a od Merlina dárkový koš, ve kterém byla překrásně nazdobena a umně skryta láhev vína. Martin Matějka (Seržant, strážný a herec, co říká „chrousty, chrousty“) si od Rauska převzal vaječný koňak, který byl vylepšen o etikety Stařenky Oggové.

Po předání dáreků následovala tradičně Ježčí píseň. Snažil jsem se dostat před představením a během přestávky mezi lidmi co nejvíce vytištěných textů této písničky. Navíc mnoho fanoušků ji zná velmi dobře z paměti. Proto není divu, že si mnoho lidí zazpívalo s herci. V naší části hlediště se tato píseň nelsa velmi dobře. Určitě dost hlasitě, aby se dostala až k hercům. Jestli však bude slyšet i v televizním vysílání, se musíme nechat překvapit.

Hřeje mě u srdce, že jsem byl součástí této neopakovatelné akce. Mnoho příznivých ohlasů potvrzuje, že se tak necítím sám.

Petr „Hadati“ Čáp

Terry Pratchett – Erik (ilustrovaný)

Erik má konička – démonologii. Rád by vyvolal démona a přinutil ho, aby mu splnil tři přání: stát se vládcem světa, získat lásku nejkrásnější ženy Zeměplochy, být nesmrtelným – prostě takové ty obvyklé věci. Místo poslušného démona však vyvolá Mrakoplaše, jednoho z nejneschopnějších magů Zeměplochy, který se kdysi ztratil v Podzemních rozměrech, a s ním i Zavazadlo se stovkou nožiček.

Speciální sběratelské vydání s barevnými ilustracemi Joshe Kirbyho.

ISBN 978-80-7197-325-6, 130x200 mm, V8a, 156 stran, barevné ilustrace Josh Kirby. Běžná cena 229 Kč.

TALPRESS, spol. s r. o., Jungmannova 14, 110 00 Praha 1, CZ, tel/fax: +420-251627523, www.talpress.cz

Rozhovor s Pagim a Pechym

Pagi, ty jsi stál u zrodu prvního čís. SF klubu, tedy při samém počátku sebeuvědomění našeho fandomu. Jaká byla Tvá cesta z Villoidu až k Sardenu, a když už jsme u toho, až k tvému současnému angažování v Radě ČS fandomu? Samozřejmě jen v klíčových bodech, podrobněji by to vydalo na knihu.

Vždycky mi dělalo problém najít ve vztahu k čemukoliv zlatou střední cestu – a tak jsem kdysi spadl do sci-fi až po uši. Až dlouho poté jsem se dostal k termínu „sense of wonder“, ale to přesně bylo ono, co nás všechny v té původní partě drželo u sci-fi.

A navíc jsem byl naivní, myslel jsem si, že když sci-fi (tedy aspoň ta jeho SF část) je o vědě, že má šanci se stát něčím důležitým a ne jen koníčkem a životním stylem nepříliš početné skupiny lidí. Byl jsem takovým styčným důstojníkem mezi klubem Villoidus (a vlastně celým tehdejší fandomem) a vedením matfy. Málokdo už dneska ví, že každé číslo fanzinu Villoidus muselo do tisku jít skrz schvalovací proces, a tam hodně dělaly moje osobní vazby.

Jenže pak jsem byl hibernován v manželství, v roce 1994 jsem už ani nedorazil do Banské Bystrice na Parcon, a z mrazáku jsem vypadl až s rozvodem v roce 1999. Ten návrat – to byl pro mne úžasný pocit, přijel jsem na poradu a spousta lidí to vzala jako samozřejmost, jako kdybych se vrátil z hodinové procházky. Nanejvýš se mne někdo zeptal „Kde jsi se zdržel?“

Na něco se zeptám podrobněji: jak Ti pomáhala inspirace Neviditelným psem a jak přímo Ondřej Neff? Proč byl vůbec Sarden od počátku tak těsně spjat s NP?

Tehdy se sešly dvě na sobě jinak nezávislé aktivity. Postupně jsem došel k názoru, že fandom potřebuje nějakého webového bratříčka Interkomu (vlastně až teď, když si rozmýšlím tuhle odpověď, jsem si uvědomil, že jsem podobně a z úplně stejných důvodů rozjížděl o půl druhého desetiletí dřív i IK, jen jsem u něj nevydržel tak dlouho jako u Sardenu). Spousta lidí dělala webové stránky o SFFH, ale s výjimkou Petra Sládka (přehledy vydaných knih a jejich recenze na sci-fi.cz) nikdo systematicky nemápoval žádnou z oblastí – a zpravodajský server chyběl vůbec. (Byla to záležitost nazrálá, vždyť ve stejnou dobu a, aniž bychom o sobě věděli, v tutéž dobu něco podobného připravovali i Ondřej Jireš a Pavel Kramný – server *fantasyplanet.cz*.)

Asi čtvrt roku jsem strávil hledáním možnosti, kde pro něco takového opatřit technické zázemí. Hostingy tehdy byly drahé a já jsem webovým programátorem nebyl (a dodnes nejsem). Ondřej Neff zase přemýšlel o rozšiřování svého Neviditelného psa a chtěl tam mít sekci věnovanou právě sci-fi. Sám ovšem neměl tolik času, aby si k hlavnímu proudu Psa přidal další projekt s podobnou náročností, a tak začal lámat Vlada Říšu. Já zas pro změnu mapoval možnosti, jak zpravodajství o sci-fi plnit, a – jak ten svět je řízen náhodami – přesně v tutéž dobu jsem přišel za Vladem, jestli ze strany Ikarie mohu počítat s podporou takového projektu. Vlado zajásal a postrčil mne k Ondřejovi. Ten pokýval hlavou a naformuloval podmínky: žádné vulgarity, žádnou pornografii, a deník. Do chvíle, než jsem začal pořádat články do redakčního systému, jsem si myslel, že problémem budou ty dvě první podmínky.

Při startu mi pomáhala několik lidí. Pro rady a zkušenosti z redakční práce a publicistiky jsem chodil samozřejmě k Ondřejovi Neffovi a také k Vlado Říšovi, věci grafické a typografické jsem řešil s Tomem Vildem – ten v oněch dřevních dobách navrhoval design NP. S Ondřejem Neffem jsem také řešil několik málo problémů v etickopravní oblasti, se kterými jsem se setkal; Ondřejův nadhled a zkušenosti mi pomohly přenést se jak přes někdy nenávislné negativní komentáře (zpočátku hoodně bolety...) stejně, jako přes výhrůzku soudem za zveřejnění jedné zpravodajské informace.

Vzpomínám si, že než jsi Sarden rozjel, velmi ses snažil o spolupráci s řadou tehdy již existujících fanouškovských stránek. Jak dopadla ta jednání a jak pak vypadala spolupráce?

Kdybych citoval známé heslo *potěší a nezavazuje*, spouště těch, kteří spolupráci slíbili, bych ublížil. Byl jsem to já, kdo se do toho projektu pustil, a všichni ostatní měli svoje vlastní projekty a spoustu práce s nimi. To myslím můžeš potvrdit i ty a navíc z obou stran – jak coby dodavatel vůči Sardenu, tak i jako jeho odběratel. (I já jsem – pro změnu a zrcadlově – slíbil spolupráci Interkomu, a dopadlo to velmi stejně.)

Co Ti dalo při práci na Sardenu nejvíce práce a co se Ti nejvíc povedlo, nač jsi hrdý, co Ti udělalo největší radost (a co, potažmo kdo, přineslo největší zklamání. Pokud to tedy stojí za to ještě dnes zmiňovat)?

Určitě jsem hrdý na dvě věci. Tou první je, že jsem vydržel táhnout deník celých pět let. Tou druhou je, že s mým odchodem z postu šéfredaktora Sardenu neskončil, že Pechy začal a pokračuje.

Zklamání? Tu a tam byla. Čas od času se mi něco nepovedlo – v časovém presu napsaná recenze byla odbyta a čtenáři na to přišli (a upozornili), tu a tam jsem se spolehl na vlastní paměť a v článku jsem uvedl chybné informace.

Jedno zklamání bych mohl označit jako velké. Ale byl to sen – a u těch se to bere trochu jinak. Sarden se neprofesionalizoval, já i teď Pechy ho děláme ve volném čase a v podstatě jedinými odměnami nám jsou občasné pochvalné reakce čtenářů a do jisté míry taky recenzní výtisky (a musel jsem se naučit dívat se na zuby i darovanému koni).

Dodám pouze, že pochvala čtenářů zahřeje asi nejvíce. Osobně jsem hrdý, že se mi podařilo Sarden udržet do sedmého roku a mít elán a nadšení pokračovat po další léta. (Pechy)

Jak proběhla migrace dat pod lidovky.cz, neztratily se některé zajímavé články, kolik toho z minulých je dostupné v archivu?

Migrace proběhla rychle, chvíli jsme si zvykali na nový redakční systém. Ten je – až na nějaké rozdíly vázané na odlišnosti v grafické úpravě – stejný, jako používají redaktoři webových stránek iDnes a Lidovek, čili profesionálnější a propracovanější (a méně pružně upravovaný) než původní systém, který tolik let (za dobré slovo) programovali a udržovali lidé okolo Miloše Čermáka, Toma Vilda a Jirky Gallase (jméno firmy se několikrát měnilo, nakonec to bylo ICZ, ale tahle parta byla víceméně stále stejná).

Archiv NP – to je babelská knihovna. Všechno tam někde je. Jen není vůbec jednoduché to najít, musí se ručně opravovat.

vat adresy v odkazech. Už skoro rok plánuju, že se to pokusím nějak narovnat, ale... není čas...

Migrace byla děsivá, ale když už jsme se rozkoukali, nebyla vůbec tak strašná, navíc jsme brzy zjistili, že nám (kromě nových čtenářů) přináší (a jim vlastně také) spoustu prostoru pro realizaci našich plánů. Funguje diskuze, obměnili jsme a aktualizovali rubriky, můžeme využívat bohaté fotogalerie, atp.

S archivem se objevila daleko větší práce, než se čekalo, a potvrdit vám to může Jirka Wágner z Velkého psa. Jednání s programátory iDnesu bývá těžké, ale akce Znovuobnovení archivu nebyla vyškrtuta z našich plánů. Prozatím se pokouším nabídnout zajímavé kousky v e-zinu a sem tam je resuscitovat v běžném vydání. Ztraceny rozhodně nejsou.

Dělal bys dnes něco jinak?

Všechno!

Ale vážně: kdybych tehdy věděl, co a jak mne doopravdy čeká, asi bych odešel z rozhovoru s Ondřejem Neffem kvapně, bez rozloučení a bez otevírání dveří. Ovšem nevstoupíš dvakrát do téže řeky a tak, kdybych dneska dostal podobnou nabídku, nejspíš bych ji zase přijal, ale spoustu věcí bych si zorganizoval jinak.

Jak jsi přišel na to, že Pechy je ten pravý, kdo Tě nahradí?

Raději se zeptej Pechyho, jak přišel na to, že šéfredaktorovat Sarden je to pravé pro něj. Ale zase trochu vážněji – přes dva roky jsem s partou okolo SciFiWorldu spolupracoval, měl jsem dost času pro to odhadnout (poznat to předem nejde nikdy), že Pechy je stejně tvrdohlavý jako já, a na druhou stranu i on měl dost času aspoň trochu nahlédnout do kuchyně Sardenu.

To, že bych Pagiho někdy nahradil, jsem netušil, ale když o této možnosti poprvé zauvažoval, věděl jsem, že to je asi největší čest, které se mi mohlo dostat. Každopádně mám ještě jednu odpověď na tuto citlivou otázku. Docela možné se mi jeví, že se nenašel nikdo tak bláznivý, kdo by to přijal :-) Doufám, že Pagimu nedělám přílišnou ostudu.

Co Ti Sarden vzal a co Ti dal?

Po pět let mi bral prakticky veškerý mimopracovní čas.

Naučil jsem se psát publicistiku, dělat to, čemu Ondřej Neff říká „tvůrčí práce s prameny“ (v dobách před počítači a politikou korektností se tomu říkalo *pracovat s nůžkami*), setkal jsem se s lidmi, kteří by jinak byli nejspíš mimo můj dosah. Dal mi pocit dobře odvedené práce – články jsem přestal po dvou tisících počítat, několika autorům jsem pomohl posunout jejich práci o kousek výš a dál. Ono se to špatně vyjmenovává – souhrnně bych řekl, že Sarden mi dal jistý životní styl, někdy podstatně odlišný od dřívějšího, v něčem téměř totožný, ale ve svém souhrnu určitě zajímavější.

Das stimmt. Sarden mi vzal budoucnost a dal mi budoucnost. Rozhodně nelituji.

Všiml si někdo tvé práce, ocenil ji fandom či nějaká jeho organizace?

Kdyby tahle otázka končila tam, kde má čárku, asi bych rozehrál skeč o tom, jak si mé práce povšimli ti, které jsem nepochválil tak, jak ode mne čekali. Ale druhá půlka otázky ji dává do vážnější polohy, a tak odpovím podobně. Všiml si a ocenili ji jak členové ASFFH, tak Fandom a fandom vůbec – nejenom cenami, ale i obyčejnou pochvalou, komentářem, mejlem. Pro-

tože Sarden je o SFFH, pochopil jsem už dávno, že tohle je okruh těch, které Sarden zajímá a jejichž názory vítám.

Ale určitě, Pagi odpověděl poněkud skromně, ale pochybuji o tom, že by o Sardenu někdo z fandomu někdy neslyšel.

Jaké máš plány do budoucna?

Spoustu. Měl jsem jich spoustu už před dvěma lety, ale rozhodl jsem si je šetřit a proto jsem žádný nerealizoval. Nečekej, že tu nějaký z nich uvedu – ještě by někdo na mně mohl jejich splnění vymáhat. A to bych si je, jak určitě chápeš, těžko mohl šetřit a hýčkat do budoucnosti.

Otázky na Pechyho:

Jak se liší práce na Sardenu od SciFiWorldu?

Jak? Značně, zatímco SciFiWorld byl pouhým snem, na kterém jsem se rozjížděl a byl čistě sobecký, Pagi mě na Sardenu naučil přibližovat se profesionálům, uvědomit si, že takový kolos (sci-fi rubrika Neviditelného psa) nemohu nést úplně sám, vždyť i Atlas si rád odpočinul od podpírání nebeské klenby, aby ji na chvíli mohl podržet Héraklés. Skutečný rozdíl však vidím v tom, že SciFiWorld nese břímě databáze, něco jako podstatně skromnější Wikipedie o fantastice a jejich autorech. Sarden pak je deníkem, kde se množství informací objevuje a ztrácí v běhu dějin. Na Sardenu si ani po dvou letech nemohu dovolit vzít měsíc volna (situace se však v posledních několika měsících mění a brzy mohu počítat s týdnem dovolené), zatímco SciFiWorld se drží nahromaděnými informacemi, které se na něm za sedm let nastřádaly, jenom plány s ním zasouvám stále hlouběji, vždyť prioritou se stal Sarden, a musím souhlasit se vším, co o této návykové řeholi napsal Pagi.

Co Tě přivedlo k vytvoření SFW a pak do Sardenu?

Pozor na to, stejně jako Pagi nejsem programátor. K SFW (tehdy Sci-fi webu) mě přivedla touha vytvořit stránky o sci-fi autorech, kterých se mi, v době, kdy jsem se měl učit na maturitu, nedostávalo. Našel jsem jeden smělý projekt Petra Macka a nadšenecky se zavázal, že to rozjedeme – stalo se tomu (v tom krásném roce 2000 vlastně vznikalo mnoho skvělých webů), což mě dostalo do současné situace, kdy odpovídám na tvé otázky. SciFiWorld vytvořila skupina lidí, která se často a ráda setkávala, jenom jsme se všichni časem rozešli jinými směry a většina si našla jiné koníčky.

Klade na tebe Sarden větší nároky a musíš se učit nové věci?

Ale samozřejmě, ostatně proto jsem do toho šel, abych překonával dosavadní hranice. Na druhou stranu všechno nejde házet na Sarden, mohu si za to sám a baví mě to. Asi jsme si s Pagim podobnější, než si sami připouštíme, minimálně s tvrdohlavostí jsme na to stejní.

Jaké máš plány do budoucna?

:-) „Pravidelně“ se o nich zmiňuji v editorialech a je jich hodně. Ne každý se nám povede zrealizovat, ale vzhledem ke stále většímu zájmu čtenářů nehodláme polevit v jejich vymýšlení a následném uskutečňování. Konkurence nikdy nespí a nutí nás být stále lepšími. Pagi zmínil, že jich má v rukávu schovaných nespočet, mám takový dojem, že mu je z něho kradu a pokouším se realizovat. Stačí se podívat, jak se tahle rubrika Neviditelného psa změnila od předání žezla nějakému Pechymu.

Ptal se Zdeněk Rampas

Civilizační šok: Vyprávění pojaté jako příručka pro potenciální emigranty

Část jedenáctá: Jsou Američani slušníci, politicky korektní, naivní nebo prostě přitroublí?

Když jsem před jedenácti lety nasedal do letadla bez zpáteční letenky v kapse, přemýšlel jsem, co mě čeká. Byl jsem vybavený povšechnou znalostí hollywoodských filmů, ale jak zapadnu mezi domorodce, se z nich odhadnout nedalo. Nevím, jestli kinematografie obsahuje esenci americtví, ale i kdyby ano, českýma očima je těžké ji najít. Vzpomínám si, že mi americké příběhy připadaly přepísknuté, většina reálií nahraná a ta záplava nabýskaných aut a domků s upravenými trávníky, to prostě vzbuzovalo podezření. Vyrostl jsem na komunistické propagandě, a tak jsem podvědomě předpokládal, že nám ji servírují i z opačné strany. Tím pádem jsem odfiltroval spoustu užitečných informací.

V mém hledání byl ještě jeden problém. Na to, aby člověk pochopil, čím se od nás Američané liší, musí samozřejmě nejdřív důkladně poznat vlastní národ. Zastupující říšský protektor Reinhard Heydrich říkal, že Češi jsou smějící se bestie. Já takový odborník nejsem, k tak hrubému zobecnění mi chyběl odstup.

Před jedenácti lety jsem měl provozní slepotu na české realie. Ted' jsem si zase zvykl na Massachusetts tolik, že u mě hrozí slepota v opačném gardu. Nejvyšší čas, abych se pokusil o srovnávací analýzu, třeba z toho něco zajímavého vypadne. A když už jsem se zmínil o filmech, zajdu si občas pro pomoc do Svatého lesa (Hollywoodu).

Pár týdnů před odletem jsem potkal kamaráda z Prahy. Vrátil se z USA, kde projedil východní i západním pobřeží. Na mě vyzvídání se zatvářil otráveně. Prý to za ty prachy nestálo. Města vypadají ošuntěle, roztahaně a nudně. V Beverly Hills jsou sice paláce, ale všude jinde mají jen takové přerostlé chaty ze dřeva. Ve Washingtonu bydlí z devadesáti procent černoši a Bílý dům je v porovnání s Hradčany psí bouda.

Měl v zásadě pravdu, ale zároveň nechtěně ilustroval nejasnější rozdíl mezi námi a Američany. Ti by to nikdy takhle škarohlídsky nepodali. Amíci jsou programově optimističtí, příjemně naladěni, náchylní k hovoru, a když jim na ksichtě netrnutí úsměv, tak se alespoň netváří utrápeně. Také jsou politicky korektní. Přestože jim valíte do hlavy naprosté nesmysly, neřeknou vám, že jste blbec, jen se slušně rozloučí. Názorný filmový příklad je Borat. Saša Cohen si chtěl Amiky vychutnat a dokázat jim, že za jejich slušňáčkou přetvářkou dřímá drsný šovinismus, rasismus a jiné ismy. Nevím, jak to působilo na vás, ale podle mého mu z toho vyšel pravý opak. Ať provokoval jak chtěl, odezva byla uměřená situaci a žádné lynčování se nekonalo, ani když prznil americkou hymnu. Z večere v jižanském domě ho vyvedli teprve poté, co přinesl hostitelům své exkrementy zabalené do kapesníku až ke stolu. Vyvedli ho důrazně, ale slušně.

Optimismus a pozitivní myšlení, to je pro mě Amerika. Je v tom cílená přetvářka? Jasně že jo! Je však snazší čelit životu

s filozofií Pollyanny než s pocitem, že bude hůř. Občas jim ten entuziasmus kazí přistěhovalci, ale i ti se časem přizpůsobí. Tedy pokud chtějí zapadnout.

Druhý kamarád se z cest po USA vrátil s jinými postřehy. Líčil mi, že Američané jsou neuvěřitelně vychovaní. Občas se mu jejich způsoby zdály příliš dokonalé. Podezíral je, že si z něj dělají legraci. Stačilo, aby na ulici někomu náznakem zkřížil cestu, a už mu dávali přednost. Tuhle zkušenost jsem si experimentálně ověřil i já. I když to máte pečlivě vypočteno a s rezervou byste se minuli, Amíci stejně zastaví dva tři metry před vámi a vlídně kynou, že máte přednost. Když se vám takhle situace přihodí pět-krát denně, pochopíte, že proxemická vzdálenost je v Americe o něco větší než v autobuse do Říčan. Něco z téhle slušnosti se přichytló i na výrostky z černošského ghetta, kde byste to vůbec nečekali. Něco z toho zachytil film Sestra v akci 1 a 2.

V létě 1988 jsem strávil pět týdnů na studentské pracovní výměně v Mongolsku. Na ulicích Ulánbátaru jezdily české Karosy, což mírně mátló. Móresy cestujících však byly natolik asijské, že nám to vrátilo pocit exotiky. Rozdíl je tento: Když se někdo prodírá plnou uličkou, nepoužívá verbální návštěví. Prostě vám přiloží dlaň na rameno nebo na záda. Na tento signál je třeba urychleně uhnout. Pokud sebou nehodíte, hodí s vámi oni. Vlastně to zas takový rozdíl není. U nás v MHD se sice používá slůvko „s dovolením“, ale kdo nereaguje, také si může vykoledovat sešlápnutou achilovku nebo ránu kuffíkem.

Myslím, že Amíci v Praze hledí na naši MHD s úžasem. Většinou nejsou zvyklí ani na hromadou dopravu (vozí si doma zadnici v autě), a tak se i v českém metru snaží udržovat dvoumetrové rozestupy. Hodně štěstí.

Tvrdím, že Amíci jsou vychovaní, ale znamená to, že jsou slušnější než my? Jak kdy. Ona i větší proxemická vzdálenost má stinné stránky. Třeba takové, že polovina letů startuje z Bostonu se zpožděním. Znáte to, když se nastupuje do letadla, dělají se v uličkách zácpy. Celá fronta poslušně stojí kvůli jednomu boдрému pánovi, co v tašce hledá brýle a zadnici blokuje prostor. Evropané by se snažili prosmýknout kolem úzkého místa. Mongolové by mu prošli po zádech. Já mám chuť po česku utrousit „s dovolením“ a pak mu narvat hlavu do aktovky, protože letadlo nečeká a věci musejí kmitat, že. Jenže Amíci jsou Amíci. Trpělivě čekají, dokonce prohodí s maníkem pár žertíků, a až se dotyčný usadí, zopakují celou blokádu o řadu dál, protože si musejí přerovnat příruční tašku, než ji uloží do zavazadlového prostoru. A tak fronta stojí a moje nervy tečou. Zato Amíci vypadají stále uvolněně a v pohodě. Výjimkou jsou jen Newyorčani. Ti jsou stejní nerváci jako my. Mrkněte se na Seinfelda nebo Mad about you (Jsem do tebe blázen) a pochopíte.

© 1989 GREG GAYNE

Zkušenost s příliš relaxovanými Američany v Bostonu bledne proti tomu, co člověk může zkusit v jižních státech. U nás v Massachusetts věci ještě relativně kmitají. Potomci protestantů makají od rána do večera, děti se vzdělávají a po škole chodí do různých kroužků, životní styl je naplněný pracovními výkony. Liknavost v zaměstnání se netoleruje. I ten nejposlednější laborant ví, co má dělat, a snaží se, aby se neoctl na černé listině. Pověstné americké volno, kdy člověk zmizí z práce uprostřed dne k návštěvě lékaře, je nezbytná nutnost a šéf vám ho samozřejmě schválí (jednou za čas). Aby si na doktora člověk bral dovolenou, když jí má dva, maximálně tři týdny, to prostě nejde. Když má zákazník nějaké přání, tak to technická podpora firmy řeší stylem včera bylo pozdě. A když zákazník není spokojený, automaticky se nechá přepojit na vašeho šéfa.

Směrem k jihu má život volnější rytmus. To platí i o slovním projevu a přízvuku, považovaný na severu za cejch buranova. (Ve Forestu Gumpovi můžete vidět oboje, přízvuk Toma Hankse ale oceníte jen v originále.) Jižani nejdřív pokecají, pak se případně něco řeší, nebo taky ne. Na jihu také žije výrazně větší procento černochů a ti jsou pomalostí pověstní. Když si v obchoděku můžete vybrat frontu s černým nebo bílým pokladníkem, zamířte do té druhé. Je vysoká pravděpodobnost, že budete odbaveni dřív. Relativně dřív. I bílý pokladník je zatraceně rozvláčnější než jeho ekvivalent z New Yorku. Buď má na jihu čas jinou hodnotu, nebo je tam moc teplo.

Vyprávěli mi známí, jak v Texasu zastaví v autě na ulici sousedi, aby si otevřeným okénkem u řidiče sdělili dojmy ze křtin, nebo tak něco. Blokují silnici, žvaní a za nimi roste fronta aut. V Massachusetts by už někdo zavolal policajty, ale v Texasu ani nezatroubí. Spořádaně čekají, až se sousedi vykecají a odjedou.

Nevím, jestli se výše uvedené příklady dají nazvat slušnost nebo hulvátství, ale v každém případě to tak v Americe chodí. Když řekne, že Amíci se umějí chovat, myslím tím, že do nich určité vzorce chování nalil už ve školce. Od té doby z toho těží.

Mého staršího syna Dominika už semilá vzdělávací soukolí. Ve školce měli určené dny, kdy čtyřleté děti předstoupí před své kolegy a pronesou krátký, souvislý projev o tom, která je jeho nejoblíbenější hračka a proč. Týden po týdnu se střídají i v dalších aktivitách, třeba mají zodpovědnost za úklid hraček nebo rovnání pastelek. Neustále pilují vzájemné představování, podávání rukou, omluvy a řešení konfliktů typu s tímhle si teď hraju já, ale až skončím, tak si můžeš hračku půjčit. Je to skutečně cílené vyučování v teorii i praxi.

Jsou dny, kdy vám dítě přijde domů ze školky, vy ho seřvete za nějakou blbost, ale ono vám v klidu vysvětlí, že takhle se to nedělá. Správný postup je nejdřív upozornit, pak použít varovnou frázi, dát časovou lhůtu, potom následuje takováto opravná akce. Klesne vám brada a pochopíte, že jste v pytlí. Děti vás začnou šikanovat způsobem, který vám uniká, protože jste ve školce americké manýry neprobírali. Jedna z oblíbených frází, kterou vás odzbrojí, je: „Daddy, you are hurting my feelings.“ Jako že ubližujete jejich sebevědomí. Na to se fakt nedá nic říct.

V každém případě se trénink hodí. V Kindergarten (něco jako nulťy ročník před první třídou, odehrává se už v budově ško-

ly a je povinný) svezou školním autobusem ze všech koutů města dětičky, které se neznají, a ty musejí do kolektivu rychle zapadnout. (Vzpomínáte si na syna Foresta Gumpa, jak jel busem do školy? Zdál se vám moc malý na povinnou docházku? To proto, že byl pětiletý a začínal s Kindergartenem.) První úkol nových záčků je bleskově si zapamatovat jména ostatních spolužáků. Trénuje se to tak, že dva z tlupy pošlou nenápadně za dveře a ostatní hádají jejich jména. Po týdnu se díky této hře znají už všichni. A když ne, tak už ze školky vědí, jak druhého oslovit, představit se a zeptat se ho na jméno. V Čechách tohle umění dobře nezvládáme ani v dospělém věku. Že přeháním? V Interkomu vyšlo pěkných pár článků o tom, jak se noví fanové cítí odstrčeni, na conech nikoho neznají a dinosauri se zatím u baru baví mezi sebou. Fan vytrénovaný z americké školky by byl lépe připravený tuhle bariéru prorazit.

Na vědeckých konferencích, kam v rámci pracovních povinností jezdím, se konají bankety a večere, které mají, kromě požívání alkoholu, umožnit vědcům navázat kontakty s kolegy z jiných pracovišť. Na konferenci jste většinou sami, tak se musíte umět vklínit k nějakému stolu, představit se spolustolovníkům a vést závazný i nezávazný rozhovor. Když tam sedí Amíci, rozhovor většinou plyne. S Evropany to často drhne a na vině není angličtina. Vždyť většina vědců mluví dost dobře, alespoň o svém milovaném oboru. Pořád jim (nám) chybí to pravé americké vychování. Naštěstí jsou na nás Amíci hodní a neotloukají nám to o hlavu.

Tím se dostávám k politické korektnosti. Ta je v Čechách považovaná za ekvivalent pokrytectví, jinými slovy ohavnost. Tady si troufnu oponovat. Když si naše sekretářka Ginny přinese k obědu italskou specialitu a chválí se, jak dobře to uvařila a jak miluje italskou kuchyni svých předků, mám tendenci jí s nablblou upřímností vylíčit, že mi italská kuchyně nechutná, protože Taliáni znají jen dvě omáčky, bílou smetanovou nevýraznou alfredo a červenou marinaru, co chutná jako teplý kečup. Obě lejou na těstoviny různého tvaru, ale proklátě stejné chuti.

Pokud udržím na uzdě primitivní pudy, potěším Ginny politicky korektním (a vcelku upřímným) postřehem, že to nevypadá špatně. Tím pádem si o mně nepomyslí, že jsem debil, a neobřečí mé řeči nad počítačem. Politická korektnost vypadá jednoduše, ale i po desetiletém tréninku mám pořád slabiny. Pár lidí jsem už k pláči dohnal.

Pokud si myslíte, že česká výchova je vědomého i podvědomého pokrytectví prostá, tak to pozor! Kamarádka Monika mi vyprávěla historku, jak byla na návštěvě u Amíků a ti se chystali k jídlu. Nabídlí jí také, ale ona upejpavě tvrdila, že nemá hlad. To neměla dělat. V Čechách se nabízí dvakrát, třikrát. I když odmítnete, stejně vám tu flaxu a pivo nacpou. Jenže Amíci jí vzali vážně, začali se krmit a jí nezbylo než potají slintat. Už jí nenabídlí a ona nenašla kuráž změnít na gáblík názor. Podruhé už byla poučená a zareagovala správně. Když máte hlad a nabízejí, tak si vezme.

Zmínil jsem se, že Ginny pochválila svoje vaření. To je další charakteristický rys americké povahy. Amíci se rádi a bez rozpaků chválí. Navzájem i sami sebe. Ve společnosti, která oce-

ňuje vysoký výkon nade vše a za výkon následuje odměna, je sebechvála do určité míry nutná. Pozitivizmus prostupuje společností jako socialistický realizmus Československem padesátých let. Je však příjemnější, když vám lidi říkají chválu, položenou prémie a služebním postupem, než když se na vás šéf mračí jak je rok dlouhý a plat zůstává stejný.

Pozitivizmus je často vidět v amerických filmech. Třeba ta mnohokrát profláknutá scéna, jak mladík v restauraci kleká na koleno před svou vyvolenou a s prstenem v dlaních se jí ptá, jestli si ho vezme. Ona zaslzí a když řekne ano, celá restaurace se roztleská. Tenhle spontánní potlesk je něco, čeho se v českém prostředí dočkáte těžko. V Americe je to jiné kafe. Garantuju vám, že se to mnohokrát stalo i v jiných situacích. Amíci jsou prostě takoví. Tleskáci scénu lze najít třeba ve filmu Krotitelé duchů, kdy Dr. Venkman a jeho tým jedou zatočit se smečkou okultních bytostí, okolní davu na chodnicích jim fandí a najednou prásk, silnice se láme, trubky praskají, auta padají do propasti. Když to přestane, čtveřice duchobijců se otřeseně hrabe z díry a okolní davu znovu začíná jásat.

Jedna z nejhezčích scén žádání o ruku je k vidění v novém seriálu Psych (čti sajkl). Psych neboli jasnovidec je mladý floutek s dokonalým postřehem a pozorovacími schopnostmi. S jejich pomocí řeší detektivní případy, ale místo aby přiznal, jak to dělá, předstírá, že k němu doléhají vibrace, hlasy, okultní vzduchy a podobně. Je to komedie, občas dokonce zábavná, ale nevím, jak důvěryhodně lze toto schéma implantovat do českých podmínek. Mám podezření, že Češi jsou všeobecně nedůvěřiví a mladému floutkovi by ty kecny a psychická vnuknutí nežrali. To, co v prostomyslné Americe vypadá přijatelně, v české kotlině může působit nevěrohodně. Uvidíte sami, až vám Psycha pustí na Nově.

Kamarád, se kterým lezu po skalách, kdysi potkal pohlednou horolezkyň z Čech a tvrdil mi, že ji bez váhání zařadil do východního bloku. Prý máme všichni takové ty pátravé, nedůvěřivé oči. I v seriálu Psych byla jedna epizoda o Česích. V součty hláskování podváděl emigrant z Československa (házel synovi na pódium tajně nápovědu).

Ještě jedna poznámka o důvěře. Když jdu do obchodu nebo restaurace, v podstatě si ani nepřečítám, kolik co stojí. Ještě mě nenatáhli, a tak jim věřím. V Čechách se ceny pořád pečlivě počítají, a je proč. V Říčanech jsme měli o dvě čísla dál malý obchůdek. Občas nám prodali zkažený jogurt, a když jsme ho přinesli zpátky, prodavačka a sousedka v jedné osobě tvrdila, že si toho nevšimla. Jenže se to stávalo pořád. Soused nesoused, člověk si musel kontrolovat dobu spotřeby u každé jednotlivé položky. Takhle malá sprostfárna byla na denním pořádku.

Letos v létě jsem navštívil spolužačku Káfu ve Všenorech. Klidné městečko, po ulici skoro nikdo nechodí a sousedi jim koukají z okna do dvora. Přesto, když jsme byli na procházce s jejím dvouletým Honzou a vzdálili se z dohledu (zavřené) brány, začala se ošívát. Dalších pár kroků a radši se vrátila zavřít branku na klíč. To v našem sousedství jdu s klukama půl kiláku, jsme pryč třeba hodinu a dveře do baráku nezamykám. Mám pocit bezpečí.

Další příklad: Naše první auto v Massachusetts byla hodně jetá Mazda. Na parkovišti před americkou fabrikou jsem pečlivě vyrolával okénka a zamykal, dokud jsem si nezačal připadat blbě. Ostatní kolegové, majitelé podstatně novějších kár, nechávali okénka otevřená a s klíčkama neharašili. Na malém městě se auta nekradou.

Občas mi připadalo (a pořád připadá), že Amíci jsou až naivně důvěřiví. Třeba v hovoru běžně nepoužívají sarkasmus. Když hodíte ironickou hlášku, třikrát se s hrůzou v hlase ptají, jestli to myslíte vážně. Jsou jako děti, které věří doslova všemu, co jim říkáte, a ani ironický podtón k nim nedoléhá. V takových okamžicích si opravdu připadám jako smějící se bestie.

USA Today publikovalo článek, podle kterého 25% Amíků věří, že existuje něco jako evoluce, geologické epochy a fosílie. 55% populace věří, že bůh stvořil svět před nějakými 5500 lety. Ovšem nejpozoruhodnější názor má ten zbytek, asi 20% lidí. Ti věří obojímu. Jak může být svět zároveň 5500 i 4 miliardy let starý, to mi nedochází a ještě se nenašel nikdo, kdo by mi to vysvětlil.

Je příjemné žít mezi přívětivě se tvářícími, přátelskými lidmi. Nenechte se však oklamat, z části to je maska. Není všechno tak růžové, jak to vypadá. Podle údajů časopisu Scientific American trpí patnáct procent Američanů nějakou psychickou poruchou, jako je deprese, neurózy a pocity úzkosti. Odhaduju, že v Čechách to bude stejné číslo, nebo ještě víc. My si však místo k doktorovi pro Prozac skočíme do hospody a tam své problémy vyžvaníme kamarádům nad pivem. Je to levnější než ležet u terapeuta na kanapi a ještě máme pocit, že máme kolem spřízněné duše.

Když jsem přivezl děti na návštěvu do Čech, měl jsem zajímavou zkušenost. Moji kluci byli pro mě jako lakmusový papírek jiných poměrů. Když člověk v Americe vyrazí s prckem do obchodu, jsou tam nákupní košíky se sedačkami, kam se dítě dá posadit i upoutat. Nebo nákupní vozíky, které vypadají jako auto s místem pro dva. Na obou stranách jsou volanty s houkačkou. Děcka dostanou od prodavače zadara plátek šunky nebo sušenku. Lidi na ně dělají řuťu řuňu, a když nesu prcka v náručí, pohledně Američanky se zastavují a nemožno se od nás odtrhnout (připomínám epizodu Přátel, kde Joey a Chandler úspěšně loví holky za pomoci syna Rosse Gellera. Pak nemluvně zapomenou v autobuse.) Člověk si prostě přijde populární, každý se s ním baví a lichoť mu, jak jsou děti roztomilé.

V Bostonu jsme šli s Dominikem kolem policajta a ten nastavil dlaň a říká prckovi: „Give mi five!“ (myšleno pět prstů). Dominik mu blaženě plácnul do dlaně, jak to dělají basketbalisti. V restauracích jsou na děti vybavení, vrazí jim omalovánku a pastelky (můžete si je nechat). Číšnice bleskově dovalí chleba a pití, abyste vy ani děti nebyli hlady nervózní. Když kolem sebe děti nadělají svinčik, nic se neděje. Oni ho dělají i dospělí. A když limonáda teče po stole, tak to s klidem vytřou. Hamburgárny a jiné podniky mají hrací koutek, kam ratolesti můžete vypustit na prolezačky, zatímco sami v klidu dojdáte. Aktivita s dětmi jsou sice záhul, ale nejste vyloučení ze společenského života. Dá se s nimi jít prakticky všude. Nikdo z dětského vý-

Ako k SF prišli

Nedozierne následky kubánskej sci-fi (Prvý kontakt Duke Fabiana)

Čitateľské preukazy z knižnice, sídliacej v prístavbe základnej školy, ktorú som navštevoval, skončili vo vytopenej pivnici. Takže materiály, ktoré by mi mohli pomôcť rozpačovať sa na to, ktorý z našich slovenských veľikánov (Žarnay, Glocko, Fekete, Ferko), píšucich fantastické príbehy pre deti a mládež, bol „môj prvý“, sú nenávratne preč. Každopádne som ich čítal všetkých a poctivo prekladal kvalitnou literatúrou od súdruhov z východu (Bulyčov, Strugackí) alebo prípustnými dielami vykorisťovaných umelcov zo západu (Arden). Nevynechal som ani preslávený výber kubánskej sci-fi, vydaný v edícii Stopy (Vesmírne hry), aj keď tento fakt priznávam len opatrne, pretože dnes už asi nie je správna doba na to, aby sa človek chváľil niečím podobným.

Za svoj prvý skutočný kontakt s fantastikou však považujem až zakúpenie zbierky poviedok od R. E. Howarda Svatyně odpornosti, ktorá vyšla tesne po „zamatovom resete systému“ (Laser, 1990). Nevieam, ktorý démon mi vtedy pri prechode košickým blšákom vnukol myšlienku zastaviť sa pri neznámom začínajúcom podnikateľovi, ktorý mal na trávniku pred vchodom rozložený obrus s „rozličným tovarom“, a siahnuť po tomto vizuálne vrcholne nezaujímavom zošite. Silueta nahatej ženy, vytlačená na bledomodrej obálke z recyklovaného kartónu (navyše v čiernobielym prevedení), ma jednoznačne nemala šancu zaujať. (Aj hormónmi poblúznený pubertálny mozog má isté estetické nároky.) Najskôr ma oslovil celkový dojem, ktorým knižička pôsobila. Z jednoduchého prevedenia (chaých 130 strán, lacný papier, mizerná sadzba a písmenká, na ktoré treba lupu) zreteľne sáral zápal nepochopených nadšen-

kán neblázní, ani vy, ani čišníci. Zato v Čechách jsme restauraci, která byla na děti připravená, potkali jen jedinou. I tam se však kouřilo.

Prcky jsem vzal do Čech už několikrát. Pokaždé jsem měl pocit, že něco není v pořádku. Na ulici na ně nikdo řuťu řuňu nedělal, nikdo mi nelichotil. Do tramvaje mi s kočárkem pomůžou, ale úsměv, zájem ani jiskru v oku nevidím. Mladé holky se na mě nelepí. Je to trochu zklamání. Asi jsem si příliš zvyknul na život celebrity. Že jsem každému ukradený já, to je v pořádku, ale že jsou stejně průhledné i děti, to zamrzí.

Když jsem před lety odjížděl, měl jsem obavy, jak v Americe zapadnu. Už to mám rozřešené. Dobře. Já i moji kamarádi přistěhovalci jsme se shodli na jednom. Amici nás příjemně překvapili. Zaslouží si všechny přívlastky v podtitulku tohoto povídání. Jsou slušní, politicky korektní, naivní i přitroublí. A navíc ještě něco. Jsou na nás přistěhovalce hodnější, než člověk čeká od našinců.

Čechům nálepku vychovaných naivů nějak přilepit nedokážu. Politickou korektnost už vůbec ne. A přitroubllost? Spíš prohanost. I ten Švejk byl spíš podšívka než prosfáček, za jakého ho rádi považujeme. Přečtěte si, uvidíte.

Předchozí odstavec zní drsně. Přes mou chválu Američanů mi českost chybí. Štiplavé poznámky, ironie, škarohlídství, to

cov. A z obsahu... Už pri zbežnom prelistovaní som si uvedomil, že mám v rukách niečo, čo sa vymyká vtedy bežne dostupnému štandardu. Niečo mierne zavaňajúce brakom, no zároveň neuveriteľne silnou a sugestívnou atmosférou. A keď som za pár dní po kúpe dočítal poslednú stranu, bolo mi jasné, že hľadania podobných fantastických svetov sa pravdepodobne nevzdám do konca života.

Knihu mám zabalenú v nepremokavej igelitovej fólii a dodnes stojí na čestnom mieste na najvrchnejšej polici.

Brána do iného sveta (Prvý kontakt Martina Králíka)

Môj prvý kontakt so sci-fi komunitou bolo moje prvé vkročenie do Brlohu, vtedy ešte v Centrál Pasáži. Už predtým som kúpil nejakú Ikarie, chcel som d'alsiu, no v Danubia printe ju už nemali. Niektó sa mi tam prihovril a poslal ma do Brlohu. Tam som samozrejme ostal stáť s otvorenými ústami – všetky tie obálky s raketami a bojovníkmi – skrátka brána do iného sveta. Tam som si vtedy kúpil aj Istrozín, ktorý ma o pár týždňov doviedol do sci-fi klubu Quasi. Už v d'alsom Istrozine vyšli moje prvé dva články, jeden z nich úvodník do posledného čísla v roku 1996 o tom, ako roky s posledným číslom 7 ovplyvnili sci-fi a aký možno bude nasledujúci rok pre našu sci-fi dôležitý. Niekedy v d'alsích týždňoch som sa objavil na zasadnutí SSAF v Mažiariku, potom prišla Reussova Revúca a na Deň nezávislosti môj prvý con – Parcon v Spišskej Novej Vsi. A kde sú tie klasické začiatky – v detstve Asimov a Žarnay atď...? No neboli. Trochu Verna som síce zvládol, no programovo som túto literatúru začal čítať vlastne až v tom roku 1996.

Púvodné pripraveno pro časopis Fantázia, redakce děkuje Ivanu Al'akšovi za svolení k přetištění.

je moje přirozenost. Politická korektnost je hezká věc, ale fakt je, že u oběda se s americkými kolegy moc nenasměju. Vtipy na černochoy, Poláky, Araby a přistěhovalce se nenosí. Zřejmě i proto, že jeden ze stolovníků je černocho, druhý Polák a třetí Arab. Přistěhovalci jsme všichni. Z nekonfliktních témat se nabízejí nové filmy, včerejší show typu Zpívá celá Amerika, luxusní auta a baseball. Do kina třikrát týdně nechodím, šaráda mě nechytla a k autům mám stejný vztah jako k myčce nádobí. Je to užitný předmět. Pravidla baseballu jsou mi záhadou, natož abych si pamatoval hráče a kolik kdo odpálil míčků. Když nabízím konverzaci na témata politická situace v rudé Číně nebo pokroky v genetickém inženýrství, ohlas je vlažný. Science fiction nečte nikdo. Došlo to tak daleko, že jím obědy u sebe v kanceláři u internetových Událostí České televize.

Je to otrava, ale chyba je na mojí straně. Měl jsem se zapsat do večerního kurzu automechanika, nastudovat si posledních 60 let americké kinematografie, zakoupit baseballovou pátku a rukavici a upsat se jako pomocný trenér do družstva místní základky. A tvářit se pozitivně. Pak bych zapadnul. Za čas bych začal svému optimistickému úsměvu na ksichtě i věřit.

Je však nutné zajít až tak daleko? Neee... Američané jsou tolerantní. Žít se tu dá i s kyselým ksichtem. **Martin Gilar**

Lidštiny: Tak smutný pohádkář

Hans Christian Andersen – bývá zvykem mluvit o něm jako o pohádkáři, ale jeho příběhy nelze označit jen slovem pohádka a dost – jsou i satira, bajka, fantazy, ale i psychologické studie lidských vztahů ve zkratce.

Pohádky a mýty, ale i vymyšlené povídky jsou, dalo by se říci, manuálem pro různé situace, které nás v životě potkají – radí nám, jak bychom se asi kdy měli zachovat. Zároveň nás mají vychovávat i varovat. Dítě, ovšem i dospělý, čte či poslouchá a vidí, že co se mu děje, není nic nového, že stejně jako jsou vzorce pro matematické výpočty, tak existují vzorce pro lidské chování, a trochu ho toto poznání uklidní. Právě Andersenovy příběhy takové jsou – Ošklivé káčátko, Stín, O cinovém vojáčkovi... a neznámější je asi pohádka O malé mořské víle či žence, která se zamiluje do člověka a lásce obětuje úplně vše – tady už při čtení cítíme, že je to sepsané varování – „pozor, tento vzorec nefunguje!“

Proč její příběh dojmá a pořád oslovuje tolik lidí a láká k dalšímu zpracování tolik umělců, i když jazyk příběhu je archaický a místy naivní a poplatný své době? Je o silné lásce a o osamění a Christian ho napsal vlastně o sobě, autor je samozřejmě ve všem, co napíše, a v tomto případě máme i dalo by se říci „vědecký“ důkaz.

Bibliografka Jackie Wullschlager napsala o H. CH. A. knihu – životopisnou studii a zde uvádí neoddiskutovatelná fakta – záznamy z jeho deníků a písemnosti. Asexuální Andersen se platonicky zamilovával a objektem lásky byli hlavně muži. V nikdy neodeslaném dopise své lásce – Edvardu Collinovi píše: „Chřadnu kvůli Tobě jako kvůli krásné Kalábrijské nevěstce...“ Ovšem Collin absolutně odmítl jeho lásku – a Andersen se stal nešťastnou mořskou vílou.

Ono se opravdu v životě někdy přihodí, že potkáte někoho, kdo se dotkne vašeho srdce a vyvolá „Lásku“. Je to krásný okamžik. Opravdu krásný... jen do chvíle, než zjistíte, že ten dotyk jste si asi vyvolali sami a onen člověk se tváří, že nechápe, o jakém vztahu že to hovoříte? Ne, on žádný vztah nechce. Vy pak můžete podle povahy buďto brečet, trápit se, urážet se, dělat jako, že se nic neděje, a myslet si, že když vy milujete, dotyčný třeba začne taky... Nezačne, ono vůbec nic nezačne; co může vzniknout ze vztahu – nevztahu? Nic. A nutit někoho jiného do citu také nejde.

Andersen psal dopisy, které neodesílal. Prostě si asi tak v hlavě urovnával své pocity. Neobjevil Ameriku, kolik lidí před ním a po něm se takto vyrovnává s trápeními, nejen s neopřítvanou nešťastnou láskou. Kolik umělců v takových dopisech, které zamontují do románů, povídek... se veřejně smutně vyznává z lásky a přemýšlejí a ptají se, proč byli osloveni, proč si s nimi ten druhý člověk povídal, proč jim bylo s ním tak moc, moc dobře, a proč, "když držel jejich srdce ve své dlani, ho vzal a kopnutím poslal někam do prostoru ... a zamířil za jiným". Je tak jednoduché na-

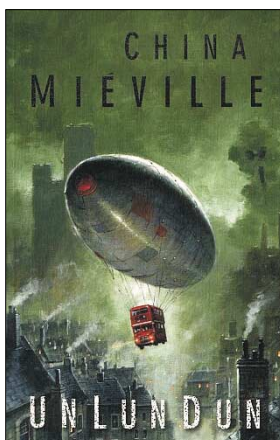
psat dopis nebo dialog za sebe, ale přitom se maskovat za literární postavu.

Malá mořská víla je o pocitu, že stojíte najednou sami, uvnitř divně prázdno, pošpinění lhostejným nezájmem a zradou, ale láska z vás neodchází. Kdyby nějaký vztah vznikl, odžil by se a třeba i zanikl, takhle je to takové zvláštní. Neuskutečněný příběh – láska nutí zamýšlet se, co by bylo kdyby... Z napsaného textu cítíte, jak si víla vyčítá všechno, že asi nebyla dost hodná, že ... ne, nemůžete přijít na to, co způsobilo obrat u člověka, kterému věnovala svůj opravdový cit a on ho, zdálo se, si vzal. Stydí se a pláče a snaží se něco napravit, pochopit. Co způsobilo, že odešel za jinou? Vždyť na ni ze začátku byl tak hodný, tak pozorný... copak to mělo znamenat? Copak to nebyla z jeho strany taky láska? Asi ne, vysílal špatné signály, možná z nevědomosti, třeba se tak bavil... nebo že by soucít? To se nikdy nedozvíte, princ nic nevysvětluje – on je v příběhu vlastně ta nemá postava – on je přeci vyvolávač víliných nadějí, jeho autor nezná, a tak nevíte, co cítí, ale náznaky hovoří o sebestředném sobci, který ovšem naletí na pozlátko „té druhé“. Jenže to o něm píše vlastně víla, jaký opravdu je, nevíme.

Andersen si odpustil krutost, netušíme, jak princovo manželství „s tou druhou“ normální ženou dopadne, a milující víla neumírá. Ono se opravdu v běžném životě na lásku neumírá, jen ta nešťastná někdy dost dlouho bolí... a někdy, jako u víly, bude jen ta jediná.

Víla sice hned neumírá, ale na Zemi už taky nežije, je větrnou neviditelnou bytostí – utěšitelkou jiných. Chtěl tím Andersen říci, že tu osudovou Lásku s vyvolávačem nadějí potkáte asi jen jednou za život a to setkání vás změní? Možná. Hlavním mementem samozřejmě asi je, že nemá smysl se sebeobětovat pro necitelného a přelétavého a vlastně velmi konvenčního prince, zahleděného do sebe, jako to udělala smutná malá víla. – to skutečně není vzorec pro život... Cítíme to a podvědomě chceme, aby se víla rozhodla jinak – vzala nůž a bodla... Nestane se tak, ona se stává bytostí vyvolávající úsměvy úlevy, takže ji nemusíme až tak litovat. Nemusíme? A co prince?

JITA Splitková

China Miéville Un Lun Dun

Jak napsal, tuším, Jiří Pavlovský při jiné příležitosti, každého autora jednou posedne touha napsat příběh o malé holčičce v cizím světě a v nesnážích. Tak už to přišlo i na Miévilla.

Děvče se jmenuje Zanna, je vyvolená a dostane se do neLondýna, kde musí čelit strašlivému Smogu, před kterým zabraňuje svět. V neLondýně narazí na vražedné žirafy, ozbrojené popelnice... Právě vydal Laser-books, 474 stran, brožované vydání 289 Kč.

NEHVĚZDNÝ NEBULVÁR čili Vzpomínka na Zbiroh

nemá v mém případě ani drobeček společného se slovným hudebním skladatelem. To se jen jednoho krásného zářijového rána probudila v buňkách zasutá informace a já si uvědomila, že bych onen zámek zhlédnout měla, protože je jen kousek cesty od chalupy a protože můj předek tam nějaký čas pobýval. Když jsem jako správný chalupář zavařila, co lze i nelze, dokonce i v hypermarketu ve slevě zakoupené švestky, nastal čas se rekreovat.

Zámek se na kopci vyjímá moc pěkně. To už jsme projeli lesy, kde si dali dostaveníčko houbaři snad z celého kraje. Parkovali na zcela nemožných místech a já koukala, co na to pan hajný, ale ten se asi do lesů nevydal. Kdyby ano, vztek by ho musel zdolat, vždyť takový nával lidstva jistě znechutí i kňoura.

Z naší strany ve Zbirohu značení k zámku neexistuje, takže člověk hledá. Od Prahy je to lepší. Asi jsou lidi od Rokycan pokládání za chytřejší. Nebo se o nás ví, jak vynikající máme orientační smysl. My se na silnici obraceli jen jednou. Řídili jsme se pohledem na stavbu, malebně vykukující z chundelaté zeleně.

Tak tady bývala ta bájná četnická škola, připomněla jsem si. Památka, o níž padají zmínky už od třináctého století a která se časem dostala do majetku Rožmberků, je pro mne významná hlavně tím, že v historii poměrně nedávně tady veškeré osazenstvo ochořelo nočním a intenzivním průjmem, o čemž se u nás doma mluvilo skoro stejně často jako o cvičném poplachu, kdy si můj furiantský předek usmyslel, že i tentokrát to bude pouhé vyběhnutí na dvůr a rozchod. V důsledku tohoto chybného úsudku pochodoval v zimě, ve sněhu třicet kilometrů v domácí obuvi a v podvlikačkách, to vše zahalené tehdy četníkům povinným dlouhým mantlem.

Zkušenost, která mě měla varovat.

Zaparkovali jsme před branou. Do dvora smějí zadarmo jen vozy návštěvníků restaurace. Obvyčejný smrtelník platí dvě stovky. Hlad jsem měla, jenomže jsem lakomá a ceny zmíněného podniku se mi vůbec nelíbily. Nóbl stravování nevzbuzuje moji důvěru, protože už předem tuším, že se moc nenajím. I popltali jsme se paní v pokladně, kde se v okolí dobře vaří. Ta ochotná duše vybírající dvacet korun za pouhý vstup do zámeckého parku, kterážto suma bude návštěvníkům odečtena z ceny vstupenky, vydají-li se do zámku, nám poradila. Ještě teď si nejsem jistá, zda ta dáma byla rozržitá nebo z gruntu zlomyslná osoba, ale odeslala nás na Hlavatici a my se vydali dle návodu, který nám poskytl. Za kruhovým objezdem jsme si trasu upřesňovali u kolemjdoucího chlapíka. Tvářil se mírně rozpačitě a mluvil podivně. Zjevně nebyl úplně v pořádku, možná nebyl ani z našeho světa, jinak by nás tak zvláštně nenavigoval. To jsme pochopili až potom, když jsme si uvědomili, že na kruhovém objezdu jsme odbočili tak mizerně, až z toho byla pořádná zajížďka. Ten muž to nepochybně věděl, přesto nás vyslal na dlouhou cestu.

Z toho vyplývá, že není radno informovat se u domorodců, zvlášť procházejí-li se za nedělního odpoledne v pracovním oděvu po hlavní třídě městečka Zbiroh. Možná nás jen testoval kolemjdoucí emzák.

Hledali jsme vesnici s hospodou, tudíž jsme vjezd do záhadné Hlavatice minuli a sjeli po lesní silnici až do Františkova. Je to jen několik křovinami obrostlých staveb. Má-li svět někde konec, tak tady, uvědomila jsem si. Jestli to není něco ještě horšího. Zamilovaná dvojice procházející kolem rybníka se jevila notně vyvedená z míry našim dotazem na Hlavatici, neboť ta se nacházela ve směru, odkud jsme přijeli. Přiznávám, zpátky se mi nechtělo. Přesto jsme si lesní rallye zopákli a dorazili k rozsáhlému nádvoří, jemuž vévodila vysloveně totalitní stavba, představující cosi jako rekreační ráj socialistického pracovníka. K nesmírnému potěšení Buřči vybíhali z přilehlých staviček domácí čoklíci, pravděpodobně i čistokrevní. Naši čubičku neoslínil. Pak se objevila paní, která zjevně nechápala, co tam chceme. My zase nechápali, proč ona nechápe, že jedeme na dobrý oběd. Pak jsme zklamáni a hladý omdlávající odjeli, opět po oné lesní a šterkem posypané cestě. Avšak dostalo se nám ponaučení, že na Hlavatici se v neděli nenasytíte, ani kdybychom byli celý pionýrský tábor či něco podobného. Pro takové podniky je areál určený – samozřejmě o prázdninách. A ty jsme prošvihli. Nevím, co si o našem neustálém projížďení mysleli všudypřítomní sběrači houbového nadělení. Já zatím v tichosti propadala beznaději, protože mě napadlo, že v tom lese budu kroužit až do konce svých dnů. Vždyť naše další trasa zase vedla skrze Františkov. Za obcí jsme měli podle instrukcí získaných již dříve od zamilované dvojice najet na hlavní. To se nám zdařilo, ale s tím, že jsme o fous minuli stříbrný vůz, který kde se vzal tu se vzal, prořítel se, zatímco naši andělé strážní vyhlásili pohotovost a okamžitou akci, zaměřenou na brzdy apod. Auto, do kterého člověk nabourá, patrně číhá kdesi v mimoprostoru, jinak si to vysvětlit neumím. Jestli to není jako s tou pověstnou kulkou – ta, která trefí, není slyšet. Auto, které vás hodlá smést ze silnice, není do poslední chvíle vidět.

Ještě vyděšení a šťastní, že jsme zázrakem unikli, rozhodli jsme se pro restauraci jménem Radnice. Bylo to co by kamenem dohodil, protože od kruhového objezdu, kde jsme odbočovali před okružní jízdou po okolí Zbirohu, je to na Hlavatici blízko, pár set metrů, víc ne – když člověk ví, kudy se dát. Taky mě napadlo, že právě tady funguje jakási zatím neidentifikovaná červí díra, případně propojení založené na zvláštních vlastnostech časoprostoru. Když lze kouzlit ve Startreku, proč ne i ve Zbirohu, když je tak osobitý, napadlo mě, ale to už jsem asi blouznila z hladu.

Po obědě, který byl celkem jedlý, jsme se odebrali do cukrárny, kde jsem si dopřála tři nejmenší možné bochánky zmrzliny – nástroj, kterým tam onu pochoutku nandávala paní, která už od pohledu neměla radost z nedělní odpolední směny, zřejmě vyrobili v říši Liliputánské. Ceny se tato změna rozměru nedotkla. Jestli můžu doporučit, je vhodné nedávat si ve zmíněném podniku blíže nepojmenovaný řez z listového těsta, obalený v cukru a skořici. Křupe, drobí se a chutná jenom Buřče. A té chutná i chciplá myš.

Usoudila jsem, že nemám ráda Zbiroh, ač se nacházel v majetku Rožmberků, dotýká se historie mé vlastní rodiny a je dokonce obestřen nějakým tím tajemstvím, ať už co se týče dějin dávných či nedávných, tedy snad přímo gestapáckého

Černé sny

Kdo může říci, že je naprosto spokojený s prací našich vydavatelů? Kdo neměl výhrady k organizaci některé literární soutěže? Ten ať hodí kamenem po sborníku Černé sny, který si autoři vydali svépomocí.

Vím, co si říkáte, vydáno vlastním nákladem znamená automaticky materiál zamítnutý všemi nakladateli a časopisy, což při úrovni toho, co dnes může vyjít, znamená automaticky nečitelný blábol. Není to tak.

Vydavatelé jsou nuceni publikovat zavedené a oblíbené autory, protože neznámé jméno na obálce knihu neprodá a v soutěžích se sice čas od času objeví schopný autor/autorka, ale pokud není velmi plodný a neprodukuje desítky povídek do roka, jen těžko se probije do povědomí čtenářů. A vydání sborníku z literární soutěže je také výprava na tenké ledy podnikání.

Takže iniciativní autoři vzali své povídky do vlastních rukou.

Tolik ke genezi díla a zbývá nám zhodnotit jeho obsah.

Ve sborníku naleznete povídky autorů známých a úspěšných (ano, i samostatné knihy jim už vyšly), stejně jako začínajících. Společným jmenovatelem sbírky je nálada a vyznění povídek. Jsou to kusy neveselé, makabrozní, děsivé, temné, úzkostné, odporné, mrazivé, nechutné, zkrátka příběhy na nedobrou noc.

Příspěvek každého z autorů byl limitován třemi povídkami – to aby se zachovala pestrost sbírky. Povídky jsou doplněny několika málo ponurými básněmi a zasvěcenou předmluvou **Ondreje Herce**, známého a oblíbeného teoretika. Je dobře, že nechybí ani krátké životopisy autorů včetně jejich bibliografií, prozatím vcelku stručných. Největší radost mi ale udělaly ilustrace – ilustrovaných povídkových sbírek je poskrovnu a v téhle cenové kategorii jsou Černé sny jistě jediné.

Protože každý autor je něčím jedinečný, nebudu se podrobně rozepisovat o povídkách, ale právě o jejich autorech:

Darth Zira, nepřehlédnutelná hvězda české fantastiky, má vypsaný rukopis zkušené autorky a umí své nápady podat velmi čtivě. Přesto jí však inspirace nedochází, jak dokazuje jednou účastí v mnoha soutěžích.

Aleš Incédi je autor se smyslem pro akci a jeho práce uvítají právě příznivci strhujících akčních příběhů. Budou mu ale muset odpustit drobné stylistické nedostatky.

archivu. Zdálo se nad slunce jasnější, že tuhle památku bych měla vynechat. Není mi souzena, stejně jako návštěva Ameriky a Marsu. Taky mě neláká vstup do parku, mám-li za něj v kraji, obklopeném křivoklátskými lesy, platit byt i symbolickou dvacku. Přepadl mě pocit, že tápu na samém okraji Absurdistanu a udělám-li jeden neopatrný krok, propadnu se bůh ví kam. I zamířili jsme domů, k chalupě, protože jahody je třeba před zimou přesadit, a to je důležitější než obhlížení památek, které tady stojí, stály a možná i stát budou, neboť přinášejí zisk už tím, že jsou.

Osud moudře rozhodl, moje rodina si se Zbirohem už svoje užila. Snad je to psáno ve hvězdách, snad v nějakém tom záhadologickém informačním poli – nejsme si souzeni. Zbiroh mě – s největší pravděpodobností – taky nemá rád.

A právě tady tvořil Alfons Mucha svoji Slovanskou epopej.

Hanina Veselá patří mezi neúspěšnější autorky ve sbírce. Přestože její doménou jsou humorné povídky, pochmurná nota jí zní také velmi dobře. Ve svých povídkách zúročuje výborné znalosti historie a smysl pro charaktery a osudovost. Pro její povídky se mi vnucuje výraz „silný zážitek“.

Miroslav Sedláček by jistě nepotřeboval limit tří povídek, protože všechny tři ve sbírce obsažené jsou originální a jedinečné.

Jiří Sedláček (shoda jmen je náhodná) naopak ve svých povídkách zpracoval velmi podobné téma světa mezi životem a smrtí. Na druhou stranu ale dobře a do téhle sbírky sedne jako prdel na hrnec.

Karel Englmaier není příliš známý autor, protože upřednostňuje kvalitu před kvantitou. Právě proto má v této sbírce jen jednu povídku, zato však nejdelší, skvěle zpracovanou a promyšlenou. Pro mě osobně vrchol celé knihy.

Vladimír Němec přispěl povídkami různorodými, od duchařiny až po kosmickou SF. Typický lepší průměr literárních soutěží (porotcují Vidoucího, takže to je můj etalon).

Olga Noličová je vedle **Kristýny Benediktové** ilustrátorkou sbírky, zároveň ale přispěla povedenými povídkami. Její práce má tu správnou atmosféru tajemna, přestože se jedná jen o poměrně krátké povídky bez rozmáchejšího příběhu.

Anna Šochová je bezesporu nejzvučnější jméno sbírky. Její povídky jsem předtím četl jako portoce soutěže a mrzelo mě, když z ní nevyšel žádný sborník. Teď ho má a můžete také posoudit, jaká by byla škoda, aby tyhle kousky zapadly.

Jana Dvořáčková sice přispěla jen dvěma povídkami, zato ale přidala i básničky. V poezii se moc nevyznám, ale její povídková tvorba podle mého ještě neztratila naivitu dívčího psaní. Možná je to pro někoho dobře, ale mně osobně to pod fousy nejde.

Poslední autorkou, čistě básnickou, je **Hana Rapušáková**. To jen tak pro úplnost, protože rozbor poezie není mou silnou stránkou.

Tolik tedy k obsahu. Za cenu, za kterou se prodává, má smysl si knížkou koupit víc než jen jako raritu. Snad pozitivní ohlasy na tento počín povzbudí další podobné nakladatelské snahy a vrátí optimismus v soutěžích úspěšným, ale přesto nepublikovaným autorům.

Jaroslav Houdek

Když v pětačtyřicátém převzal zámek československý stát, nic převratného s ním neudělal, což je možná štěstí. Ty nejužasnější architektonické úpravy byly provedeny hlavně v devatenáctém století. A tak zkoumám turistické průvodce a hledám nějakou památku v okolí Rokycan. Hlavním kritériem je, aby mi byla sympatická. Jestli ji nenajdu, budu sedět doma a číst – hlavně SF a horory. Je to jednodušší než jezdit po výletech.

Rozárka už zamorovala svoji první myšku. Na půdě se nám bytovala veverka a sklízí ořechy, které by měly skončit v cukroví. Buřča je plně vytižená čenicháním, teď už se zapojila i kočka, ale vetřelce nemůžou dostat. V noci slyším lomoznění a rachot, jako kdyby mi nad hlavou pochodovala kompletní Adamsovic rodina, tudíž uvažuju o koupi vzduchovky. Pořád si nejsem jistá, zda dokážu trefit strašidlo.

Libuše Čermáková

KWARK

6/2007

Strážce noci

torka si povšimla, že až se Arabové rozhodnou, tak Evropa pojedou do pekel jako po másle, ale také si všimla, že až se jim podaří Evropany zdegenerovat na zvěř, tak že zase pojedou oni, a ještě rychleji. Ponor do časů anarchie je něčím mezi Chvalozpěvem na Leibowitze a atmosférou měst v raných povídkách o Zaklánači. Popis pouti ve městě s jejími stánky a upadlým duchovním jako bych už někde četl – v Sokolu-Tůmovi o Frýdku koncem 19. století, čímž nechci říct, že by autorka opisovala, ale že popisovaná realita nám nemusí být „příliš“ vzdálená. Místopisná poznámka mi připomíná, že jsem vůbec nezaregistroval, že by se děj odehrával na Slovensku.

Kdo mě však opravdu překvapil, byli Tibeťani, ne že by lezli ve žlutých mundúrech z děr v zemi, ale šíří se i tak *poslední velké město Tibetu je Kyjev*. Tibeťani jsou zlí kolonizátoři, kteří dobývají svět laciných zbožím, kryptokratickým vlivem a liberálním kapitalismem, tedy peněží.

Bohužel, už jsem si vyžral patetické kecy o návratu sedmdesátých v recenzi na Brutální byznys, ale ve Strážci noci to vidím jakbysmet: Přichází vystřízlivění z revolučních let. Pomyje řidnou a čunící v korytech se koušou více nežli dříve a učí podčuníky zapomenout, jak se do koryt dostali, aby to některý z nich neudělal stejně. Velkolepý návrat nutnosti dožit v aktuální nebo horší společenské vrstvě. Zpusťte revoluční cesty a ustaly zásadní změny. Věni se skončilo, zapomeňte. Zbývá nám jen doufat, že se nestaneme přízračnými duševními troskami jako osmašedesátníci a přetrpíme dobu dramatu doufajíce, že všechno bude barevnější, než kdysi bývalo, a že se vrátí časy lepší a snad na trvalo (džinovina může klientě zůstat). Heslo dneška je: Hřebík, který vyčnívá, musí být zatloučen.

Pokud jsem dobře pochopil poučení o autorce v závěru knihy anebo někde jinde, trefil jsem se hřebíčkem do správné hlavičky, když jsem předchozí odstavec uzavřel čínským příslovím. Kniha má asi opravdu být varováním před čínským myšlením a vedením společnosti. Jenom Číňani se zde jmenují Tibeťani, ale to je tak jediná úlitba neměnným zásadám fungování rozlehlých společností. *Ti, kteří chtějí zůstat nevinnými, zůstanou slabými*.

Netriviálně Sanča Fülle rozpracovala teologické zhodnocení katastrofálního úpadku. Křesťanskou postavou ekvivalentní Kristu se stal Světloňoš, jakožto bůh bezpodmínečně dobrý. (Lucifer!) Již žádné utrpení, po smrti jen odměna a v kostelech září červené světlo Kristovo a bílé Světloňošovo. Vrátili se zpátky k proradnosti nových Tibeťanů, ti plánují pro změnu sloučení křesťanství s buddhismem, s Kristem jako avátarem Buddhy, což už hlásal leckdo.

Vydal Triton v roce 2007. Skupině Visací zámek děkuji, že jsem měl komu ukrást kus textu.

Jarek Kopeček

„To, že se nestřílí, smrt jenom znamená pro anděla.“ Ale ono se, Karle, střílí, takže mrtvý není anděl ani ďábel, jeden tyje z trpících, druhý z utrpení. Evropou a potažmo světem dneška se prohnala série válek a s nimi spojeného úpadku. Společenská úroveň odpovídá tak zhruba ranému středověku, technologická je vyšší díky zachovaným artefaktům. Jedinou systémovou silou je církev, je vládou, zdravotní službou, sociální sítí i policií.

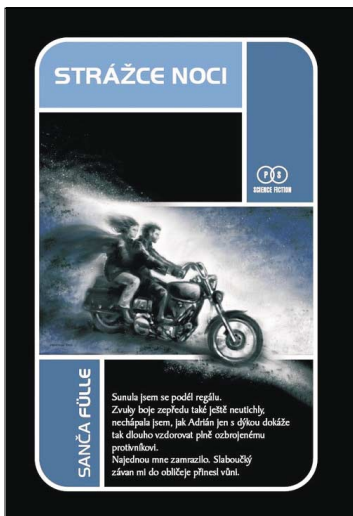
Rytíři na silných motorkách křížují rozbahněné cesty Východního pohraničí od Zakopaného po Rožnov. Dcery Světloňošovy zatím ve městech pečují o nemocné a chudé. Plodnost zbylé populace je nevalná. Dítě je dobrým zbožím, ale ničím víc. Slušně zavedení touží po děťátku, které mít nemohou, zatímco slumy jsou plné plodných dívenek, které tatínkovi vyrobí ekvivalent mnoha lahví samohonky. A co si doma uděláte, o to se s nikým dělit nemusíte.

Takto se čtenář seznámí s Lizou. Kdo ví, jestli Fülle jenom viděla Takové normální zabijáky a film o country zpěvačce, jak ji otec strašil sovami, nebo vidí do problematiky zneužívání dětí detailněji. Každopádně je přesvědčivá, až moc. Líza s mladším bratrem Elvim dokážou z domu utéct, ale rodiče nejsou jedinou hrozbou světa. Naštěstí je tu Adrián, boží jezdec na čopru.

Vysvobození, potrat, zabezpečení, zkultivování a sestra Světloňošova prochází ulicemi a hubí zlo obchodu s bílým masem. Ovšem, i po katastrofě světové hrabou každé hrabě k sobě, a tak sestra Světloňošova Líza pátrá po bratru z Řádu. Pro další vývoj příběhu je podstatné, že je to Adrián Varga. Tobogán událostí na sebe nenechá dlouho čekat. Zrada, zběhnutí, idyla, zběhnutí, poslání, vyšší zájmy a interference posledních dvou jmenovaných. Depka, nekonečná intelektuální deprese, orgie bezvýhodnosti. Nadto další zneužívané dítě a hlavní hrdinka, kdo se obětuje systému, aby udělala, co je správné.

Ne, úplně všichni nejsou nejhorší, někteří jsou jenom průměrně špatní, tak aby mohli udržet svou pozici. Stačí to, aby se příběh rozvíjel do netušených výšin a směrů. Moc optimismu v této legendě o perle nečekejte, naděje září, ale hodně daleko. Jak říká mírně upravené přísloví: Po přečtení jako po výpravce. Rozhodně nedejte na akční úryvky na obálce, pekla je mnohem více v rovině psychologické.

Nicméně, zajímavých postřehů a konceptů je přešel. Au-

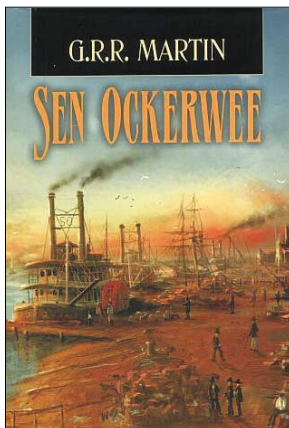

G. R. R. Martin: Sen Ockerwee

Asi nebudu prozrazovat příliš, když napíšu, že Sen Ockerwee od G. R. R. Martina je o upírech a odehrává se v devatenáctém století na americkém otrokářském jihu. Je to sice o dost víc, než jsem věděl já, když jsem tuto knihu začal číst, ale něco málo o ději napsat musím. O největší překvapení bych čtenáře okradl nerad.

Hned první kapitola, líčící setkání dvou ústředních postav, je ukázkou skvěle odvedené práce mistra svého oboru. Charakteristika postav říčního kapitána a lovce upírů, seznámení s reáliemi příběhu, první nástin tajemné atmosféry, všechno nenásilně a zajímavě podané. Lví podíl na čtivosti knihy má jistě i překlad Richarda Podaného. Prostě po přečtení první kapitoly si asi každý bude chtít přečíst i druhou.

Ve druhé už jde do tuhého, protože zde se objeví hororové rekvizity. Píšu rekvizity, protože si nejsem jistý, jestli Sen Ockerwee je opravdu horor a jestli uspokojí fanouška hororové literatury. Tato kniha je dobrá literatura obecně, ale na čistý horor je poněkud nekonformní. Tradiční chápání upíra je tu posunuto do jakési „realističtější“ roviny, která mě zaujala, ale která možná není až tak děsivá. Některé lidské postavy v knize jsou daleko hrůznější než oni upíři. Dobré horory také bývají o dost lyričtější, zatímco tato kniha je vlastně hodně dobrodružná, sází více na akci než na líčení a bohaté popisy pochmurného prostředí.

Aniž bych prozrazoval více o specifikách upírů ze Snu Ockerwee, musím ocenit originalitu jejich pojetí. Není úplně jedinečné, ale je velmi dobře promyšlené a v ději maximálně zužitkované. To také znamená, že zápletka není umělý konstrukt, na který by byly postavy navěšeny jako hadroví panáci a papíroví čerti, ale vychází z charakteru postav, jejich osobních motivací, cílů a hlavně konfliktů zájmů těchto postav.

Ani v dílech Jenny Nowak, která upíry už tak hodně zlidštila, jsem nedokázal tak dobře pochopit jejich pohnutky a vcítit se do nich. Možná právě to knihu okrádá o tu tajnou ingredienci, která by z ní udělala pravý horor. Ano, vylíčená prázdnota dlouhověkosti je děsivá, ale akční spád zbytku knihy ji jaksi odstrkuje na druhou kolej, takže Čapkova Věc Makropulos je pro mě osobně děsivější.

Martin se bohužel snížil k několika poměrně nechutným scénám, kterými jako by chtěl vrátit do knihy hrůzu, ale výsledek jako by do zbytku ani moc nezapadal. Naštěstí se jedná jen o ojedinělé výjimky. Protože čtení o upírech je velmi oblíbené u ženské části populace, je škoda, že autor nevěnoval více prostoru milostné zápletce a nechal více místa vášni k paroplavbě.

Sen Ockerwee (Fevre Dream) je tedy špičkově zpracovaný dobrodružný román, který ale může přes nesporné kvality na poli psychologie postav nebo propracovaných reálií svou cílovou skupinu i zklamat.

Jaroslav Houdek

Milan Petrák: Výrobce osudů

Richard Bajer, spisovatel, který si svoji hvězdnou chvilku už dávno vybral a teď, ve čtyřiatřiceti letech, ho čeká už jen cesta dolů, dostane nabídku čtyři měsíce účinkovat v reality šou. Marek Kurc, fate-maker, si ho vybral jako hrdinu pro svůj pořad. Čtyři měsíce s voperovanou kamerou a další zavěšenou na malých křídélkách kousek od Richardovy hlavy, čtyři měsíce plné překvapení, z nichž některá připravuje fate-maker, jiná si hlavní aktér provede sám, a není boha na zemi (kromě samotného Kurce), který by dokázal říci, co z toho bylo naaranžováno a co si způsobil Richard sám.

Hlavní hrdina nakonec část Markovy režie prohlédne, ale vždy pozdě, příliš pozdě na to, aby reagoval, přijímá vše od cesty do Japonska po drsný soud o částku, která je mnohonásobkem jeho bývalých, současných i budoucích příjmů dohromady. A k tomuto účtu patří i lásky, které Richard potkává, zrežirované i méně organizované, a opět až příliš pozdě poznává, které jsou jeho vlastní a které mu byly implantovány.

Téma této knihy se na našich televizních obrazovkách zabydlelo a slouží jako krmivo pro vděčné zástupy těch, pro které je jednodušší vžívat se do cizích osudů, když ty jejich vlastní nestojí za moc. Richard – podobně jako televizní Vyvolení a ti další – ví od počátku, do čeho jde, zčásti se nechává unášet proudem, zčásti se snaží proti tomuto proudu plavat. Jenže

poznat, kterým směrem zrovna ten proud plyne, je víceméně nad jeho síly.

Milan Petrák se pustil do nelehkého úkolu sestavit příběh s mnoha tajenkami. Zdánlivě lehká úloha – vždyť když není vidět zákulisí, může se dít v podstatě cokoliv. Ale opravdu jen zdánlivě, i jakoby (z pohledu čtenáře) nesouvisející věci musejí být usazené do pevného rámce, byť neviditelného. Milanovi Petrákovi se to povedlo – jediné, co mi v příběhu nesedělo, byl Spolek přátel generované knihy. Pro Richarda to je úniková nika, ale do jeho příběhu mi to nezapadlo.

Pokud vám při čtení této knihy něco bude připomínat Truman Show Andrewa Niccola, budete mít pravdu – do jisté míry. Jenže Richard od počátku ví, že pro pardubický perník se chodí do Pardubic, pro hořické trubičky do Hořic, pro lomnické suchary do Lomnice a pro olomoucké tvarůžky do Loštic.

Celkově je Výrobce osudů kniha, kterou si můžete v pohodě přečíst. Na velmi pěknou pointu, tak klasickou, že vás nejspíš nenapadne, však navazuje další, ovšem překombinovaný, závěr, který celkový dojem z knihy vrací do průměru.

Milan Petrák: Výrobce osudů, obálka: Jan Patrik Krásný, grafická úprava: Dagmar Krásná, medailon autora: Milan Petrák, Triton, edice Trifid, 2007, 286 stran, 189 Kč (členové klubu Trifid 139 Kč), brožovaná

pagi

Richard K. Morgan: Brutální byznys

Richard K. Morgan známý nám již z předchozích dvou knih do češtiny přeložených přichází potřetí a (zde by měla následovat rozpačitá pauza) tak trochu navazuje a tak trochu se vydává kompletně novou cestou. Tedy, čtenáři Zlomených andělů naleznou mnoho premis, které se v Brutálním byznysu opakují a které již byly dříve zmíněny. Ale! Brutální byznys je systematická politická fikce, svět vytvořený rozvitím našeho společenského systému ad absurdum, čemuž se vše ostatní v knize musí přizpůsobit.

Takže, věkovitější z čtenářů, kteří si dosud pamatují doby socialistické, si mohou s hrůzou vzpomenout na sedmdesátá, na dobu krutého procitnutí z osmašedesátnického snu, ve kterém byli lidé významní, potřební a mohli něčeho dosáhnout. Teď je doba procitnutí, systém funguje, jednotlivce nepotřebuje a jednotlivce jej neohroží. Nezastavitelný parní válec řízený slepými zákony termodynamiky a statistické fyziky se suno po své světočáře. Svědomí, rozhodnutí, pravda jsou efemérní pojmy hluboko pod úrovní rozlišení.

Mám pocit, že Morgan se zlomil, alespoň dle toho, že za poslední stránkou je seznam doporučených autorů a je v něm Chomsky a Moore. Chudák, upadl do tenat levicového nadšení, teď se bude do smrti tvářit jako by v roce 1990 chytil zácpu a bude lidem se zpoceným čelem vypravovat, že se musíme odstěhovat do srubů v kanadské divočině a žít jen z toho, co si sami ulovíme a vypěstujeme. [Ale ono ne! On si píše klidně dál (viz jeho stránky), klidně si pokračuje v Kovacsovi a nám zanechal tento ambivalentní materiál.]

Jistě, bolševik západní nám, bolševikem východním provičeným, uškodití nemůže. Avšak, lemma nekonečného a stále rostoucího rozvoje tu máme. Věřchušku složenou z managerů tu také máme a víme, z koho se sestává (a kdybychom jí nepohrdali, jistě bychom se jí stali, ba dokonce v nejvyšších pozicích excelovali), ostatně, mnohé z nich osobně známe. Už nevěříme, že vedoucím pracovníkem s platem vedoucím o 900 koňských délek může být jeden z miliónu. Může to být každý třetí, ale ve skutečnosti je to každý druhý.

A tu zjevuje se Richard Krutý a z našeho světa vytahuje dlouhý nos budoucnosti. Pád komerčního světa pro všechny. Zákaz automobilové dopravy pro nemanážerské. Zákaz letecké dopravy pro nemanážerské. Uzavřené zóny pro chudé – samozřejmě z ekologických důvodů. Postupné přetvoření demokracie ve feudalismus. Nic, co bychom před svými očima neviděli – ani nevím, jestli to byl modrý pták, kdo navrhoval, aby se po Praze zavedly „rychlé pruhy“, do kterých by mohla jen auta po zaplacení speciálního poplatku.

Zpočátku to bylo kruté. Někdo přišel o práci, přišel o hotovost na kartách a jednu neděli odpoledne už nenakoupil. V pondělí se odstěhoval

do kontrolované zóny. A pokud se v supermarketu vzpouzel, tak už se stěhovali jenom pozůstalí. Tak to mimochodem začíná.

A britý nůžek svištěly dál a rychleji než protilehlé konce vesmíru. Než chlapec dospěje v muže, je z rozvinutého Západu něco mezi kastovní Indii a světem kyberpunku – masa za plotem a vyvolení stále v blahobytu Západu. Pořád jsou firmy, pořád jsou zakázky. Každý už ví, že každá firma plus-mínus stejně zajistí požadavek, a tak už se jen soutěží, kdo si jej přijede převzít dříve. A rytíři s kravatami, stejně jako rytířky v kostýmku se řítí holoříťoprázdnými dálnicemi, aby byli první a nalezi svatý grál zakázky a růstu portfolia. Ale rytíř, nežli přijme zakázku dobra, to je jen bitkař, který se dere ke zřádlu, štětkám a chlastu.

A tak pár let po zaručování lidských práv a vymožeností všeho druhu hynou i adepti vyvolenosti. V gejzírech hořícího benzínu se řeší zakázky, povýšení i běžná závist a jen chudšas by vzpomínal na doby zlatých padáků.

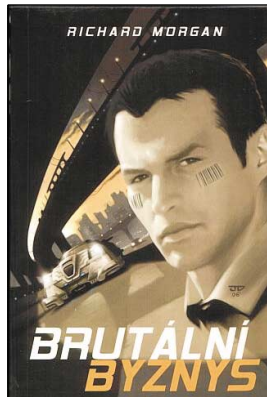
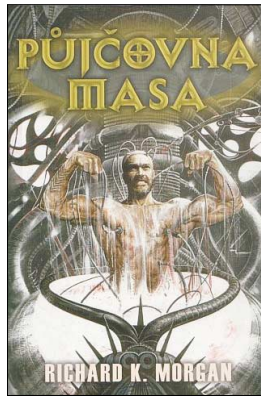
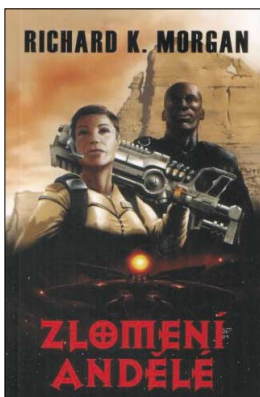
Myslím si, že je zbytečné psát, že nějaký Faulkner se vypracoval ze zón, že si vzal ženu, která nepřísluší manažerskému stavu, že se pokoušel změnit systém a že nakonec navzdory svému přesvědčení uvěřil, že jen moc a postavení je zárukou svobody a přesvědčení. Že kniha končí divně a že v kurzu kreativního psaní by autora lektorka doporučila existenciálnímu psychoterapeutovi. Že občas prudí západokomunistickými kecami a že někde mrazivě děsí uvěřitelností svých extrapolací. Že životem se nedá procházet s neposkrvněným ideálama, psát si poznámky a věřit, že to nějaké idiotské soudce OSN vyřeší.

Po dlouhé době se objevila politická utopie opravdu hodná toho jména. Jsem rozpačitý, nevím, zda ji chválit nebo hanit. Nápad, ten tu je, vize je tu také, ale já se děším, že se vrátí doba Brubakerů a dnů pro Kondora. Mně neoliberalní sen sliboval legální marihuanu v celé EU. Třeba jsem jeden z dedikace: *Všem, kterým život zničil nebo rozvrátil Velký Neoliberalní Sen a Devastující Globalizace.*

Navzdory rozpoložení si myslím, že to nemělo být ani ve vnování s velkými písmeny. Také trvám na tom, že Lofoten jsou česky Lofoty a Georgii je myšlena Gruzie.

Vydal Triton v roce 2007.

Jarek Kopeček

Svět stínu

Sergej Lukjaněnko v knize Hvězdy, ty studené hračky předeštel svět, v němž lidstvo objevilo skoky prostorem, narazilo na mnohé živé rasy, ke vši smůle mnohem vyspělejší a navíc zorganizované v Konkláve, jakémusi souručenství, kde Silní tahají za nitky a určují, co budou dělat Slabí. Lidé jsou Slabí. Zajišťují rychlý, mezihvězdný transport, brblají, ale to je tak všechno, na co se zmůžou.

Pak přijde skrze Počtáře Karla lákavá nabídka na zajímavou spolupráci s Alary – válečníky Konkláve – a výstředními symbionty Kualkuy. Výsledkem může být průser nebo povýšení. Lidstvo, převážně prostřednictvím Petra Chrumova, nabídku přijímá a, co si budeme nalhávat, i vyhrává. Petr Chrumov Kualkou přestrojený za Nika Rimera, regresora Vlasti, oblbne nejprve palubní počítač létajícího talíře, který je tak inteligentní, až si myslí, že se mu svět zdá, a zaseje rozkol, chaos, hrůzu a zděšení do koncentračnického systému Vlasti, kde jsou děti vychovávány v komunách a všichni se chtějí se všemi přátelit.

Samozřejmě, že vše je okofeněno nezbytnou dávkou úvah, dumek a filozofie, jak už od autorů východní proveniencie očekáváme. Nyní je tu druhý díl. Petr Chrumov se vrátil na vlakovou loď Rudofialové alarské flotily. Zde jej čekají dva problémy. Jeden je osobní.

Druhý problém je filozofický: Silné rasy už vědí o Geometrech (to jsou ti, jak jim tam strašil Chrumov přestrojený za Rimera). Kromě obecných úvah typu: *Ve světě bez rodiny není konflikt*, a přemítání o teorii výchovy tak krystalizují i zásadnější body. Motory Cizáků (to jsou Geometři, berte to jako druhý křest) jsou snesitelné pro ostatní Silné rasy. Budou tedy Silné rasy ještě potřebovat Lidstvo biologicky identické s Cizáky? Odpovíme kulatně: Lze si představit, že i řešení s nevyhubeným Lidstvem má nenulovou pravděpodobnost výběru.

Zase něco dumání a, „Akcel!“, jede se do světa Stínu. Stín je to, před čím z centra galaxie uprchli Geometři i s celou planetou. [Nedá mi to, musím se podělit: Víte, že Word nabízí automatickou opravu slova „Geometři“? Navrhuje náhradu: „Geometri“!] Jsou to nepřítelé našich nepřátel, takže nám jistě pomohou! Čili, i když vlastně každopádně, má to svoje mouchy. Stín zdá se býti přesně tím typem „přítele“, jako byli Rudí Khmérové nebo Taliban.

Kromě těchto trudných rozhodnutí musí dobrý člověk Petr Chrumov řešit také patálie spojené s některými nepřijemnými vlastnostmi soudruhů příliš dlouho formovaných prostředím tajných vládních organizací a žen příliš dlouho formovaných evolučními tlaky v prostředí nedostatku.

Zvládne to? No jo, zvládne, jinak bych to takhle nepsal, ale... vše podstatné, obraty a zlomy, by bylo nevhodné vyzrazovat. Takže jen upozorním, že v závěru připojený bestiář ras

není vhodné číst předem, vyzrazuje totiž podstatné detaily, ke kterým by se měl člověk za své peníze pročíst až v půlce knihy.

Co říci závěrem? Trochu pedagogiky: *Na svět se vždycky díváme přes brýle s tlustými skly, které nám dospěli v dětství nasadili. Ty brýle se jmenují výchova, kultura a mentalita.* Hodně psychologie, nejen Freud, ale i Eric Berne a transakční analýza: *Neboť sex bledne před žízni po moci a radostným třesem z podřízenosti.* Hodně filozofie spojené s rozhodnutím: Dobrovolné otroctví nebo nucená svoboda? *Rozum přeče vznikl proto, aby dospíval k takovým rozhodnutím, která by odpovídala poznaným potřebám, a ne aby hověl živočišné stránce každé osobnosti.... Pravým otroctvím je chovat se tak, jak se nám zrovna líbí.*

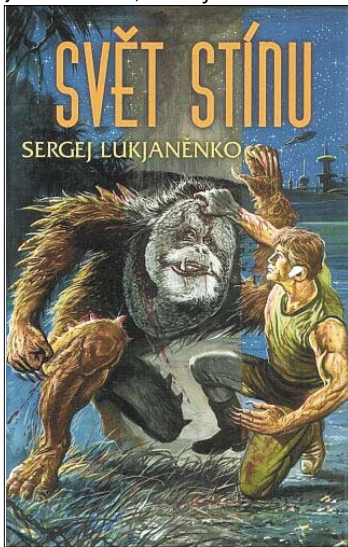
Něco všeobecných postřehů. *Když člověk nemá co ztratit, nikdy druhému neporozumí.* Čím víc se blíží k realitě, tím víc se však mýlí. Nejde sice říct přesně, zda navrhuje správný postup k vystrašené Kualkuy, ale: *Kafe brčkem se cucá jedině ve stavu beztlíže či při ztrátě přičetnosti,* to by vyřazovalo ze stavu přičetných obyvatelstvo USA! Ale třeba je to účel – dehonestace nepřitele jako metoda posílení vlastní bojové morálky! V tom případě chápu i německý

způsob mytí rukou – v umyvadle s napuštěnou vodou. Nikdy jsem to neviděl, ale souhlasím. Jsou to devianti! Jen do nich, houšť a větší kapky.

Úplným závěrem, kromě zpranyřování překladatele za češtin: *Ty se prostě nepokoušej se nás dotknout,* musím upozornit, že celkové vyznění je takové rozpačité. Ne že by byl příběh neuvěřitelný, trapný, rozmělněný nebo snad plytký. Důvod je spíše obecný až filozofický. Přeče jen, pokud se jde k meritu věci, je celkem nejasné, co bychom měli chtít, když můžeme (chtít i dostat) všechno. Nakonec útěcha v malichernostech se zdá být jediným východiskem, ať již jde o díla filozofů nebo o reklamu na platební karty.

Vydal Triton a Argo v roce 2007.

Jarek Kopeček

Charles Stross Archivy hrůz

Bob Howard je počítačový hacker, který pracuje pro britskou okultní rozvědku zvanou Prádelna. Administrativní úkoly a přebujelá byrokracie ho nudí, a proto požádá o přeložení do aktivní služby. Terénní operace Prádelny obvykle mají za cíl napravit různé okultní důsledky matematických výpočtů, a i když Bob tuší, jak nebezpečné akce ho čekají, neumí si představit, jak hrůzné je jejich skutečné historické pozadí... Britský spisovatel Charles Stross pojal Archivy hrůz jako špiónážní sci-fi román ve stylu „drsné školy“.

Juraj Červenák: Bohatýr, Dračí carevna

Když se Ďuro Červenák rozhodl napsat cyklus o Iljovi Muromci vycházející ze staroruských bylin, považoval jsem to za nesmírně dobrý tah, který slovanskou fantasy v rámci česko-slovenské fantastiky posune zase o kousek dál. Propojení mýtů s reálnými historickými ději, to všechno okořeněné panteonem slovanských pohanských bohů z doby, kdy nadvládu nad Evropou pomalu přejímala křesťanská věrouka... třaskavý střet východního a západního světa raného středověku, na jehož pozadí se vypráví silný příběh o hrdinovi, který si svou slávu musel těžce vykoupiť... ano, to je silné téma, které v našich podmínkách musí dát věčně dokola propíranému a tu lépe, tu hůře kopírovanému artušovskému mýtu na frak.

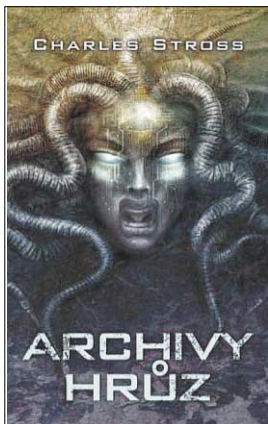
První díl, Ocelové žezlo, překvapil po všech Červenákových povídkách a „roganovkách“ jednoznačným příklonem k historické fantasy. Pro některé fanoušky to možná bylo trochu zklamání, ale z literárního hlediska šlo určitě o významný krok kupředu. Na druhou stranu se Červenák nezřekl ani toho, co pro něj bylo charakteristické – zběsilé akce, skoro až filmového vidění, které umožňuje dění v knize při čtení vnímat, jako byste byli v kině na nějakém velkoformátu, a všudypřítomně beznaděje a temnoty středověkého světa plného špíny, zrad, neprimitivnějších pudů a nekontrolované touhy po moci a krvi nepřátel, ale také světa, kde pojem rytířská čest ještě nebylo jen prázdné klišé.

Dračí carevna pak znamená částečný návrat k magii a pohádkám, ale je to návrat poučený a ústrojně vpletený do veskrze reálných historických kulís Muromcova světa.

Hlavní dějovou linií románu je snaha Ilji a jeho družiníků dopadnout čaroděje Tugarina, která je zavede postupně na území krvežiznivých Čeremisů, zaostalých Čudů... a nakonec až k chaloupce na muřích nohách a Babě Jaze, která je však oblíbená a legrační postavice z legendárního Mrazíka stejně vzdálená jako Dickova povídka Zlatý muž svému filmovému

Autor s ironickým nadhledem navazuje na odkaz H. P. Lovecrafta a thrillery z období studené války a trusí dějem ohromné množství faktů z různých vědních oborů, které koření typicky britským černým humorem.

ISBN 978-80-7197-319-5,
V2 108x175mm,
448 stran,
obálka J. P. Krásný.
Běžná cena 239 Kč.

zpracování – Next s Nicolaselem Cagem. Pro neznalé – rozdíl je nebetýčný.

Dalším mýtem, který Červenák v Dračí carevně rozboural, je postava Koščeje Nesmrtelného, jehož známe z pohádek jako Kostěje, tedy víceméně smrtku. Už původní překlad slova „koščeji“, tedy otrok, naznačí, že stezka k Valerii Kaplanové, snad nejdokonalejší smrtce z českých a slovenských filmových pohádek, je zarůbaná a pravý význam spočívá někde úplně jinde... a i když má nakonec Červenákův Koščejs z kosatým přízrakem hodně společného, v centru stojí tragický příběh vyhasínajícího přátelství a sounáležitosti a probouzející se nedůvěry a strachu, jehož výsledkem je mrazivá samota. Koščejev osud patří k tomu nejlepšímu, co Carevna nabízí.

Silných momentů překypujících emocemi ale román nabízí podstatně víc. A kromě Tugarina má každá postava v sobě to dobré i zlé, takže pokud snad nevzbuzuje přímo sympatie, pak aspoň porozumění a soucit. Babu Jagu z toho nevyjímaje, protože její v závěru románu odhalený příběh se pojetím blíží až k antické tragédii. Jeho mýtický základ pak vzdáleně připomene podobně invenční práci, jakou prováděl s anglosaskými mýty třeba v Silmarillionu sám velký profesor a praotec fantasy J. R. R. Tolkien. A právě v tom podle mě spočívá klíčový přínos Červenákovy cyklu, o kterém jsem psal hned v úvodu.

K vybroušené dokonalosti Tolkienových textů má živelně se hrnoucí vodopád jménem Dračí carevna pochopitelně jinak daleko, a ani se jim konkurovat nesnaží, pořád je třeba ji chápat jen jako prostřední díl trilogie, který je ve své podstatě epizodický a spojuje do jednoho celku tři novely a úvodní povídku o chytání lapků k tomu. Z toho důvodu má gradace podobu sinusoidy, kdy na konci každé knihy dojde k určité katarzi, ze které se román pomocí zcela nové expozice pozvolna šplhá k dalšímu vrcholu. Ne, to není špatně, jen to prozrazuje, že Červenák si je stále daleko více pevný v kramflecích v kratší formě než v nějakém rozsáhlém románovém celku. Na druhou stranu je ale vidět, že má celkovou koncepci trilogie pevně v ruce a nerozpadá se mu v očích, jako se to stalo Sapkowskiému v Saze o Zaklánači.

Nemá smysl počítat Muromce před skončením honu. Vydání třetího dílu, Bílé věže, se kvapem blíží a podle zpráv přímo od zdroje půjde o zdaleka nejrozsáhlejší část celkového textu. Budu proto v konečných soudech značně opatrný. Dračí carevna – stejně jako celý Bohatýr – má v sobě obrovský potenciál, který zatím z podstatné části naplňuje. To nejdůležitější ale na autora ještě pořád čeká.

Boha jeho, Ďuro, nepodělej to, byla by to škoda.

Jiří Popiolek

Časem s vědou - astronomický srpen

Z událostí, které změnilý náš svět

V srpnu 1852, něco přes půl druhého roku po svém proslulém pokusu s kyvadlem, jímž „zviditelnil“ otáčení Země, se francouzský fyzik Jean Foucault připomíná znovu, a zase názorně jako z učebnice. Pomocí setrvačnicku v Cardanově závěsu (kterému dal název gyroskop) stanovuje směr osy otáčení Země, tedy skutečný zeměpisný sever (jak známo, střelka kompasu ukazuje sever toliko magnetický, takže nutno deklinovat). Zrodila se idea gyrokompasu.

Zákryt jistého radiového zdroje v souhvězdí Panny Měsícem, předpověděný a **5. srpna 1962** pozorovaný v Austrálii působícím Britem Cyrilem Hazardem, vede o necelý rok později čtyřiatřicetiletého amerického astronoma nizozemského původu Maartena Schmidta k objevu dalšího druhu kosmických objektů - kvazistelárních (zdánlivě hvězdných) radiových zdrojů. Na návrh amerického astrofyzika Hong-Yee Chia se jim začne zkráceně říkat kvasary. Tato velmi vzdálená (tudíž i rychle se vzdalující) vesmírná tělesa, kterých je dnes známo okolo 1500, jsou nejvýkonnějšími dosud známými zdroji záření (mají vizuální svítivost i 10^{15} rát větší než Slunce). Zdrojem jejich energie je pravděpodobně gravitační kolaps živem černé díry uprostřed.

V létě 1967 byl v cambridžské observatoři zprovozněn obřímí nízkofrekvenční radioteleskop s vysokým časovým rozlišením, hlavně za účelem studia rychlých změn signálu kvasarů. Členkou výzkumného týmu byla i čerstvě promovaná bakalářka Jocelyn Bellová z Irska. Dostala úlohu vskutku nevděčnou: vyhledávat ve stovkách metrů záznamů poruchy přijaté teleskopem a vysvětlit jejich původ. Což se podařilo u všech, kromě jediné, objevující se s ďábelskou nanosekundovou přesností. Jo si jí poprvé všimla **6. srpna 1967**. Eliminací vlivů (včetně zvažování existence mimozemských civilizací) pak dospěla se zkušenějšími kolegy k závěru, že „vinen“ je dosud neznámý typ zdroje - pulsující radiový objekt ve vesmíru. Do astronomického zvěřince přibývá další exot - pulsar - a šéf týmu Anthony Hewish dostává roku 1974 Nobelovu cenu.

Zústí nad Labem vzlétá **7. srpna 1912** balón, v jehož gondole stojí asistent vídeňské univerzity Victor Hess. Pátrá po stopách pozemské radioaktivity. Ta však navzdory očekávání od určité výšky neklesá, nýbrž stoupá! Ani rostoucí nevolnost nedonutí vědce přerušit výstup dříve, než je všechno jasné... Ba, právě tento poslední, nejvyšší (5 350 m) let Hesse definitivně vnitřně utvrdil. Uplyne však ještě víc než dvacet roků, než se veškeré pochybnosti rozptýlí a vědecký svět existenci „výškového“ čili kosmického záření i důležitost jeho objevu uzná. Do konce natolik, že roku 1936 Hess dostane Nobelovu cenu.

Vnoci z **11. na 12. srpna 1877** astronom Asaph Hall z Námořní observatoře ve Washingtonu mříř šestašedesáti-

centimetrový čočkový dalekohled (tehdy největší toho druhu) na našeho vnějšího vesmírného souseda - a objevuje první měsíc Marsu. Při následné kontrole pak šest dní nato nachází druhý, vnitřní. Dostanou jména Deimos (Hrůza) a Phobos (Děs), snad podle Homérovu Iliady, kde prý se tak nazývají Martovi synové. Lákavá domněnka odvozená z jejich drah, že by snad mohlo jít o umělé družice, zapadla; dnes se (kvůli jejich nevelikosti a nerotačnímu tvaru) domníváme, že jsou to původem zatoulané planetky z pásu mezi Jupiterem a Marsem, které si rudá planeta gravitačně přivlastnila.

Poněkud ve stínu vrcholícího měsíčního projektu Apollo z kosmodromu na mysu Canaveral na Floridě startuje **20. srpna 1977** kosmická sonda Voyager 2 (5. září jí bude následovat V. 1 s podobným úkolem). Má před sebou pouf věru hodnou svého jména: dosáhnout a prozkoumat tzv. vnější planety naší sluneční soustavy. Tolik plán. A skutečnost? Kolem Jupiteru Voyager 2 proletěl v létě 1979, Saturn minul o tři roky později (předal především řadu překvapujících astrofyzikálních dat i vpravdě fantastických barevných snímků jejich měsíců, v druhém případě i prstenců). Počátkem roku 1986 dorazil jako první lidský výtvar k Uranu (kde např. objevil dva nové prstence k sedmi známým a deset nových měsíců k pěti známým) a v létě 1989 k Neptunu (objevil tři prstence a šest nových měsíců ke dvěma již známým). Konečně také pomohl definitivně vyvrátit spekulace o existenci desáté planety naší soustavy. Tak se navzdory nákladům 865 milionů dolarů stal dosud vědecky nejrentabilnější kosmickou sondou.

Voyager 2 je dnes od Slunce vzdálen asi 12,5 miliardy km (V. 1 dokonce 15,5, což je rekord, přičemž nejbzdálenější planeta Neptun obíhá Slunce ve vzdálenosti cca 4,5 mld km). Obě sondy mají na své palubě pozlacenou desku se záznamy pozdravů, zvuků a fotografií ze Země. Zpráva také obsahuje informaci o tom, jak najít Zemi v případě, že by sondu někdo inteligentní zachytil.

Podle odhadů by měl Voyager 2 vystačit s energií asi do roku 2025, kdy také opustí sféru dominance Slunce. Brzy potom ztratí orientaci na Zemi (Slunce zeslábně tak, že relativně zanikne mezi ostatními hvězdami). Vzdálenosti jednoho světelného roku dosáhne za 18 000 let.

V listopadu 1956 padlo v Astronomickém ústavu ČSAV rozhodnutí o stavbě zrcadlového dalekohledu o průměru dva metry (dosud tam fungoval pouze šedesáticentimetrový), což představovalo absolutní světovou špičku (výrazně větší tehdy byly jen tři dalekohledy na světě, srovnatelných asi šest). Především díky nástupu kosmonautiky a výřečnosti astronoma Miroslava Plavce napřed Akademie věd (přelom 1958/9) a poté vláda (duben 1959) tento velkorosý projekt schválila. Přístroj byl objednáno u Zeisse v Jeně a stál i s potřebnými stavbami (kopule měla průměr 20 metrů) a pomocným zařízením 40 milionů korun (zde zase vynikly organizační

schopnosti astronoma Luboše Perka). Prvního světla se tento reflektor dočkal koncem května 1967, jeho slavnostní zprovoznění v Ondřejovské observatoři probíhá **30. srpna 1967** u příležitosti 13. valného shromáždění Mezinárodní astronomické unie. Ondřejovští se s ním uvedli objevem a výzkumem spektroskopické dvojhvězdy 88 Herkula.

Dnes má teleskop za sebou skvělých objevů celou řadu a i díky dvěma modernizacím (1982 a 1997) stále slouží.

V polovině 20. století přišli irský amatér Kenneth Edgeworth a holandský profesionální astronom Gerard Kuiper s nápadem, že naše Sluneční soustava pokračuje ještě daleko za Neptunem, neboť se tam podle nich nachází pás těles (obdobný množině planetek mezi drahami Marsu a Jupitera).

Nu a **30. srpna 1992** astronomové David Jewitt (Brit) a Jane Luuová (vietnamského původu) z observatoře na vrcholku Mauna Kea („Bílé hory“) objevují v souhvězdí Ryb slabě zářící objekt. Po dalších pozorováních se pak dala určit jeho vzdálenost (44 AU) a velikost (průměr cca 300 km). Edgeworth (+ 1972) i Kuiper (+ 1973) tedy stačili zažít zadostiučnění ze splnění předpovědi...

Postupně následovaly objevy dalších transeptunických těles (i druhé v pořadí objevili Jewitt a Luu), v současnosti jich známe přes 300 (největší má průměr 1400 km, tedy víc než největší planetka Ceres či Plutonův průvodce Charon). Mimochodem, ani pásem Edgeworthovým-Kuiperovým naše soustava makrohmotně nekončí, za ním se ještě rozprostírá mračno Oortovo...

Časem s vědou - technické září

Dosud se elektřinou svítí jen výjimečně; kdo přesto chce mít doma tradiční oloukovky či dokonce moderní žárovky, musí si opatřit vlastní dynamo i jeho (parní) pohon. Dokud se - po triumfu svých žárovek na pařížské výstavě 1881 - do problému nezakoušl nejpovolanější z nejpovolanějších - Thomas Alva Edison. V Perlové ulici v New Yorku **4. září 1882** (na druhý pokus, první v červnu 1882 nevyšel) spouští první veřejnou elektrárnu (parní; v celkovém pořadí druhou po malé vodní na zkoušku). Její elektrický výkon činí nějakého čtvrt megawattu.

„Podnik v Pearl Street byl největší věcí, kterou jsem v životě vykonal... Kdyby tehdy někdo selhal, znamenalo by to fiasko elektřiny vůbec.“

V okamžiku zrodu tato elektrárna skrze podzemní kabely napájela 2300 žárovek v 85 hlavně obchodních budovách, o rok později už 10 000. Dnešní její dílo ocenily tisíce lidí. Znáte lepší reklamu?

Do pražských ulic (podstatně dříve než kupříkladu ve Vídni) vyjíždějí **6. září 1907** první autodrožky. Pocházejí z mladoboleslavské továrny Laurin&Klement, čtyři týdny nato k nim přibudou ještě vozy pražské dílny Velox. Do začátku je taxikům v hlavním městě vyhrazeno dvacet pečlivě vybraných štaflů. Díky poměrně vysokým cenám se však taxislužba ujímá dost ztuhla.

Poněvadž dosud používané olejové světlo svítilo slabě, začalo se uvažovat o jiném typu osvětlení. Po dobrozdání z Londýna a intervenci nejvyššího českého purkrabího Karla Chotka se Praha rozhodla pro svítíplyn. Po řadě peripetii zejména finanční povahy se **15. září 1847** konečně v Praze rozsvěcejí první veřejné plynové lampy. Jsou jich dvě stovky (podmínkou ovšem je, aby byly snadno předělatelné na olej) a ozařují 66 ulic a náměstí na Starém Městě, 27 na Novém Městě a 21 na Malé Straně. První pražská plynárna pak stojí v Karlině za Poříčskou branou.

Brit John Cobb, držitel předválečného rychlostního rekordu automobilů, na speciálu Railton Mobil Special

(ještě s pístovým motorem) **16. září 1947** překonává na americké solné pláži v Bonneville znovu rychlostní rekord, když ve dvou jízdách dosahuje průměrné rychlosti 634 km (394 mil), přičemž v Americe magičtější hranici 400 mil překonává alespoň v druhé z obou jízd. Tento rekord vydržel nejdéle ze všech rekordů v této kategorii, překonal ho až v roce 1963 vůz s motorem proudovým, tedy auto tryskové.

Na mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně se **16. září 1987** představuje nový výrobek mladoboleslavské automobilky - Škoda Favorit. Svým pohonem předních kol (s technologií částečně převzatou za Západu) a elegantní karosérií (navrženou slavným Italským designérem Nuciem Bertone) tento vůz navzdory některým kompromisům představuje návrat českého automobilového průmyslu na standardní světovou úroveň.

Krátce před půlnocí **24. září 1957** začíná v Řeži u Prahy pracovat podle sovětské dokumentace postavený první jaderný reaktor u nás (v tom jsme byli 9.-10. na světě). Celkově stál 73 milionů tehdejších korun, měl tepelný výkon 2 MW, topil obohaceným uranem, moderátorem i chladivem byla obyčejná (ve smyslu „lehká“, nikoli z potoka) voda. Reaktor umožnil např. materiálové výzkumy vyžadující vyšší hustoty neutronových toků či přípravu některých radionuklidů. Po několika rekonstrukcích pracuje dodnes.

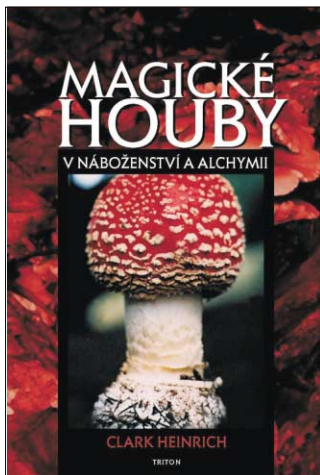
Američan německého původu Emile Berliner přihlašuje **26. září 1887** k patentování svůj vynález fonografu. Nosičem zvuku zde je plochý skleněný kotouč s drážkami na speciálně upraveném povrchu, z drážek otáčeného kotouče zvuk snímá jehla. V podstatě tedy dnešní gramofon. Oproti deset let starému fonografu Edisonovu (kde zvuk nesla drážka v parafinové vrstvě na pruhu staniolu) to znamená značný pokrok v kvalitě, trvanlivosti (desítky reprodukcí oproti 3-4 Edisonovým) i v dostupnosti (Berlinerovy desky se daly kopírovat z originální matrice). V roce 1889 se na trhu objevují první deskové gramofony na kliku (bez akumulárního péra, takže hudba hrála podle rychlosti otáčení), se zesilovacím trychtýřem a stetoskopickými sluchátky.

Magické houby v náboženství a alchymii

Když jsem si tuto knihu vyzvedával, ani jsem nevěřil, že by v ní kromě barevných obrázků mohlo být něco více než pustá změť průměru, výpisky nahrabané ze všeobecně známých knih a snad něco málo zapomenutých perliček či lidových historek z autorova rodného kraje. Ale takové překvapení, jaké mi uchystal Clark Heinrich, to jsem věru nečekal! Abych ale sám nezklamal případné zájemce, napíšu rovnou: Autor se snaží

dokázat, že podstatou hinduismu, víry starozákonních proroků i raných židokřesťanů, cílem alchymie, grálem a kamenem mudrců, též inspirací malířů je muchomůrka červená. Clark Heinrich rozhodně není první, kdo by něco takového psal, připomeňme legendárního R. G. Wassona, který se po kariéře investičního bankéře k stáru věnoval etnologii a halucinogenním houbám s takovým nadšením, až pronikl do seriózní vědecké literatury. Komu by se zdála společnost Marii Sabiny, objevitele LSD Hoffmana a dalších figur na pomezí psychedelického hnutí přece jen trochu pofiderní, toho bych si dovilil upozornit na úvod Roberta Gravesa ke kritickému vydání Řeckých mýtů, kde se o muchomůrce červené taktéž mluví.

Dalo by se říci, že Heinrich se považuje za vědce, na vědecké publikace to však nestačilo. Prapor jeho poznání v ní nicméně pevně třímají Wasson a Hájíček-Dobberstein, který hledal

halucinogeny v tibetských buddhistických textech. Nadto ve své práci zmiňuje Jonathana Otta, který prokázal muchomůrkový původ červenobílého Santa Clause (čtenáři Loba mohou zapomenout na chlapíka, co to tak dobře uměl s nožem).

Předjme nyní od objevitelů k objevům, ke starým, vzdáleným a zaostalejším máme tendenci být shovívaví, takže role halucinogenních hub v hinduistické tradici a šamanistickém světě je všeobecně přijímána. (Věřili byste, že na síti lze stáhnout originální nahrávky pořízené Wassonem u Marie Sabiny?) Pokud se však toutéž optikou nějaký nekonformista koukne jinak, je zpravidla oheň na střeše (anebo i jinde spolu s kudlou v břiše). Právě Heinrich je jeden z těch, pro něž *většina filozofie působí příliš nesrozumitelně, je to věda zahleděná sama do sebe, zatímco náboženství převážně nabízí jen šablonu „koláčů v nebi“... Opravdová „nepokojná duše“: Studoval 12 let u mlčího jogína, u devadesátileté křesťanské mystičky, léta vstával ve 4 ráno a do 8 cvičil, prostudoval všechny možné svaté texty a – co je teď nejpodstatnější – vyzkoušel i všechny možné halucinogenní drogy, a to i notně výstřední*

metodou koncentrování ve vlastní moči. Na několika místech laskavé čtenáře upomíná, aby to po něm nezkoušeli. I já vás k tomu vyzývám! [Kouzelná formulka – napíšete ji a měli byste být z oblga. Vida, stačilo jen namnožit právníky, a jak rychle zvítězily lež a nenávisť nad pravdou a láskou!]

Jak již jsem upozorňoval, kniha má potenciál vyděsit, rozčilit, rozžrít, úhrnem tedy dobře zabavit. *Rouhání je pro nás evergreen a taky romantickou mystikou* zpívala Insania. Guillaume Apollinaire napsal povídku o tom, jak moderní lidé neumějí už pořádně hřešit (vyšlo v knize Kacíř a spol.). My mu dnes slovy Zápotockého můžeme drze odpovědět: Vstali noví bojovníci!

Z příběhu malicherného boha, který tak nemilosrdně pobil nevinné lidi, aby dokázal, že má pravdu, však vytušíme víc. Konkrétně se dovíme o proměně vody ve víno, proč chtěl Bůh zabít Mojžíše, sotva jej pověřil úkolem vyvést Židy z Egypta, a že archa úmluvu byla piksla na sušené muchomůrky. Angličtinaři se mohou pokochat ukázkou o Mojžíšovi, zde druhý díl, ostatním zprostředkují jeho úvahy o Kršnovi: Byl drávidským šamanem, který se snažil obyvatele přesvědčit, aby zavrhl náboženství Ářjů (uctívání Indry) a přijali místní přírodní božstva.

O tom, jak výrazný protiproudník Heinrich je, svědčí i jeho náhled na ženský orgasmus, zcela protikladný s populárními příručkami sexuální zdatnosti: *Přivést ženu k orgasmu a sám jej nemít je misogynní psychosexuální loupež.*

Pravda, dalo by se leccos vytknout. Zejména s ohledem na studii Léviho-Strausse, že med není jen eufemismem pro laskominu, ale má svůj vlastní symbolický význam; že umně spletený obraz Ježíše – halucinogenního šamana je nekonzistentní s jeho proměnou v symbol muchomůrky; že psychedelický atentát na

V roce 1849 vynalezl ve Vídni vyučený český puškař Sylvestr Krnka zadovku, ale rakouská generalita ji nepochopitelně odmítla – a zadělala si tak na porážku s Prusy u Hradce Králové. Krnkovky pak vyhrávaly bitvy jiným armádám...

Sylvestrův syn Karel se potatil. Napřed pomáhal otci, pak vyvíjel samostatně. **29. září 1887** získává rakouský patent na opakovačku „poháněnou“ tlakem spalných plynů, přičemž vystřelení posledního náboje ze zásobníku nechalo závěr otevřený tak, jak je tomu i u dnešních automatických zbraní. A jelikož doba poněkud pokročila dokonce i v monarchii, Karel Krnka si v rakouské armádě škrtil alespoň s automatickými pistolemi.

V ýbuch přehřátého kontejneru s jaderným odpadem ve vojenském komplexu na výrobu bombového plutonia nedaleko města Kyštm na jižním Uralu **29. září 1957** rozptýlil do ovzduší 70 tun vysoce radioaktivního materiálu a zamořil asi 23 000 km² země. Ozářeno bylo až 400 000 lidí, ze 17 000 evakuovaných (přičemž zaniklo 30 osad) jich na následky ozáření během dvaceti dalších let zemřelo přes 8000. Většina druhdy zamořené půdy už se dnes opět hospodářsky využívá, jen širší epicentrum (nějakých 1000 km²) je dodnes „přírodní rezervací“, jejíž „ozdobou“ jsou zmutované borovice.

František Houdek

Šavla zase nabourává představu degradace hostie z klobouku, přes chleba s námelem až k lidu sebranému vínu. Poslední hypotéza by se dala zachránit vírou v neutuchající příliv heretiků vnášejících své šamanské obyčeje. Finálním hřebíčkem do muchomůrkovy rakve by pak mohl být odkaz do Encyklopedie psychotropních rostlin (nevyděste se vstupního okna ověřujícího, že informace tam získané nehodláte zneužít) – muchomůrka červená skoro nikde, kde ji autor potřebuje, neroste.

Osobně se domnívám, že to je pro toto nadhození alternativního původu náboženství, kultury a umění celkem bezpředmětné. Hodlal jsem též upozornit na výstřední pravopis Šivy, ale vidím, že v lepší společnosti se to asi tak dělá. (Jakpak se to asi tak čte?) Využijí toho alespoň k adoraci překladatele. Václav Petr zasluhuje pochvalu, nejen za překlad, ale i za doplnění poznámkami od rozborů různých verzí a překladů Bible až po upřesňování biologických druhů a poddruhů.

Pro úplné zhodnocení obsahu je třeba ještě zmínit gnostické a hermetické spisy, legendy grálu a vcelku očekávanou symboliku alchymie. Není překvapením, že alchymistická část velice souzní s Jungem. Vytknout by se jí daly malé ilustrační obrázky, které v mnoha případech neumožňují pozorovat popísané detaily.

Mohlo by se zdát, že knihu sepsal zarputilý vyvraceč model, avšak osobně se domnívám, že ji sepsal prototyp člověka urputně toužícího po pevné víře, kterému jen nepřijemné zkušenosti z dětství zabránily zapojit se do konformního proudu. Bude tedy zajímat nejen nalezené, ale i hledající, ačkoliv hledat a ověřovat by měli všichni její čtenáři – minimálně si pocvičí práci s internetem a rozšíří obzory. Víte, kupříkladu, že slovo muchomůrka má původ v tom, že se s ní trávily v domech mouchy?

Vydal Triton v roce 2006.

Jarek Kopeček

Malá příhoda ze života zcela neorganizovaného příznivce sci-fi

Občas o víkendech provádím v nejmenovaném středověkém zlatém dole. Jedna nepříliš prostorná chodbička skýtá útočiště malému jezírku a velkému kouzlu. Při provázení výpravy dobře živých turistů z Moravy mi před třemi lety magie místa napověděla, že pár, který se v těsné chodbičce u jezírka políbí, si zajistí lásku na celý zbytek života.

Při přebírání služby před týdnem mi kolega vyrazil dech sdělením, že mu nezbyvá než ty moje nesmysly (on řekl „nesmysly“!!!) povídat také, protože už dva páry polibek přímo vyžadovaly.

Dojal mě příběh paní, která poprvé byla v dole s manželem před rozvodem, a políbit se samozřejmě nešli. Ale asi za dva roky si našla nového partnera a cíleně si ho dovedla k jezírku zajistit si celoživotní harmonický vztah.

A takto vznikají legendy a kouzla :))))

Stáňa Lálová

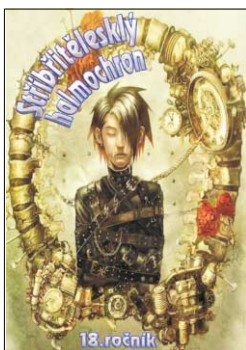
Sci-fi klub ANDROMEDA Plzeň vyhlašuje 19. ročník literární soutěže O Stříbřitělesklý halmochron

Soutěžní podmínky:

1. Zasláné práce musí být v žánru SCI-FI (porotci neoblíbují povídky žánru čisté FANTASY a HORRORU). Oblubujeme hlavně povídky na téma Cestování časem.

2. Rozsah povídky je omezen na 40 normostran nebo maximálně na TŘI povídky, jejichž součet nepřesáhne 40 normostran.

NORMOSTRANA – stránka, která obsahuje 30 řádků o

60-ti znacích s řádkováním 1,5 – to značí 1800 znaků na stránku včetně mezer. Jednoduchým výpočtem lze zjistit, že rozsah povídky(dek) by neměl přesahovat 72000 znaků. Elektronicky zasílané povídky není nutné formátovat na normostránkový vzhled.

3. Soutěž je NEANONYMNÍ – tzn. příspěvky by měly mít v hlavičce jméno autora či alias, pod kterým mají být uváděny. Texty musí být zaslány e-mailem nebo na disketě (čestně vrátíme), napsané v běžném textovém editoru (T602, Wintext 602, AmiPro, Word) nebo dodány ve třech exemplářích, psané strojem nebo vytištěné na kvalitní tiskárně. Texty dodané v elektronické podobě mají větší šance na zveřejnění ve sborníku a není je nutné zasílat v papírové formě. Soubory by neměly obsahovat viry známého či neznámého původu. NEZAPOMÍNEJTE NA ZPÁTEČNÍ ADRESU!

4. Nevyžádané písemné příspěvky se nevrací.

5. SFK ANDROMEDA si vyhrazuje právo na jedno vytištění ve svém klubovém fanzinu, který by měli obdržet všichni účastníci soutěže.

6. Prosíme autory, kteří nesouhlasí se zveřejněním svého příspěvku na Internetu, nechť nás na to laskavě upozorní.

7. Vyhlášení výsledků soutěže a předání cen bude v průběhu PARCONu v Plzni 22.-24. srpna 2008.

8. Uzávěrka soutěže je dne 31. 3. 2008.

9. Soutěžní příspěvky zasílejte na adresu: lzaborsky@quick.cz, kde získáte i další informace

Písemné práce zasílejte na adresu:

Lubomír ZÁBORSKÝ; Rabštejnská 32; 323 32 PLZEŇ

Prispievatelia zo Slovenska môžu využiť adresu:

L. Záborský; Predmestská 40; 010 00 ŽILINA

Pořadatelé se zavazují, že poskytnuté osobní údaje neposkytnou žádné třetí osobě a využijí je pouze pro komunikaci s účastníky soutěže.

Kapka metanového deště

Velký popularizátor vědy, expert v oblasti alkoholických nápojů a neotřelý myslitel Pavel Houser připravil pro čtenáře již druhou knihu rozhovorů s předními a zajímavými českými vědci, která se názvem odkazuje k oceánům na vnějších planetách. Ta předchází, než přijde vakovlk, byla inspirována možným vzkříšením vakovlka, jehož vyhynutí proběhlo celkem nedávno (na síti se dá najít film s živým vakovlkem). Nicméně upomínka na tuto knihu je upomínkou na další zajímavou knihu a rozhodně není nikterak nutná pro četbu Kapky.

Kniha obsahuje dvanáct rozhovorů z rozdílných oblastí vědy. Rozhovor, jakožto útvar novinářský sice zjednodušuje a zploštuje hloubku probíraných oborů, na stranu druhou však umožňuje elegantně přeskakovat od tématu k tématu a neklađe takové nároky na soustředění čtenářovo. Zvědavému čtenáři k prohloubení poznatků posluhují rámce (připravené patrně předem, protože v rozhovoru s Podolským opakují některé jeho odpovědi) a závěrem i rozsáhlé odkazy na knihy. V závěru každého rozhovoru jsou vysvětleny použité pojmy. Kniha tak zajišťuje přístupnost lehkou formou rozhovorů i hloubku jejich obsahem a odkazovou dopomocí.

Prvý rozhovor se pochopitelně vztahuje k metanovému dešti – je s astronomem Pavlem Kotenem. Čtenáře protáhne planetami od Marsu dále, metodami jejich studia a hledáním života na nich. Jiří Podolský odvléče čtenáře do restaurantu Na konci vesmíru (a ukáže, že je to notně nehostinné místo i bez Marvinových depresivních keců), ale pohovoří též o gravitačních vínách a temné energii, která odpovídá zápornému tlaku vakua.

Tím na dlouhou dobu skončí oblast přírodovědná a ke slovu se dostanou historikové. Daniel Špelda s Houserem diskutoval na téma astronomie řecké, helénistické a římské. Zajímavé jsou nejen poznatky o filozofii vědy. [Kupříkladu epikurejci nepožadovali pravdivost poznání, ale aby umožnilo člověku zaujmout k přírodním jevům náležitý odstup, neboť božský stav beze strachu vyžaduje dosažení lhostejnosti k vnějším podnětům.] Pravým šokem pro mne byla přesnost Ptolemaiem dotážených epicyklů: Umožňovaly předpověď dráhy Slunce s přesností 0,5°, pokud by se dosadila správná délka tropického roku, byla by přesnost dokonce $\pm 10^{-1}$! Podobně pro planety byla přesnost $\pm 1 - 4,5^\circ$ a se současnými parametry opět $\pm 10^{-1}$, čili pod rozlišovací schopností pozorování bez dalekohledu. Pro zajímavost přikládám odkaz na kus Špeldovy disertace.

Hlubiny matematiky babylónské čtenáři předestírá Martina Bečvářová, aneb když počty byly ještě věda. V rozhovoru je elegantně objasněna periodicitata a pozorovatelnost zatmění. O období intelektuálních výšin islámu hovoří Marek Otisk. Připomíná, že i mnozí evropští učenci připisovali své poznatky Arabům, aby se z nich nemuseli zpovídat církvi, a také to, že ono zlaté období islámské vzdělanosti netrvalo dlouho, již Ibn Rušd zaujal především Evropu.

Po této rozsáhlé historické výpravě se zvědavý Houser vydává na ještě historičtější výpravu – do evolučních hlubin, nejprve nás samých a potom i veškerenstva. Jeroným Klimeš je velkým překvapením a to nejen kladným vztahem k Freudovi:

Freud byl empirik! Toto jádro psychoanalýzy bude podle mne pravdivé vždy. Překvapuje i přímočarostí (neváhal bych napsat, že je drsný): Rodiče mi pak takové děti vodí a já musím psát posudky... Pravým pogromem na kavárenské estéty je pak část věnovaná vývoji a existenci náboženství (tedy prakticky celý rozhovor). Náboženství je univerzální jev – kdyby škodilo, dávno už by nebylo. Zachovávají se názory těch, kteří se pomnožili!

Ale jsou tu i postřehy, které tolik nepopudí nás vyesedávající a diskutující po různých obcerstvovnách (zpravidla bez hejn potomků): *Úkolem psychologa je popsat, co se děje v teologové hlavě, když Boha dokazuje.* Klimeš připomíná, že monoteismus má mnoho styčných ploch s vědou. *Pokud vládne každé mezi jiný skřítek, nelze hledat obecné zákonitosti.*

Po evoluční psychologii přicházejí na řadu tři biologové, tři huby plechové: rozhovor se Stanislavem Mihulkou, Velká vymírání nejsou na pořadu dne, lze přečíst na stránce vydavatele celý. Doporučuje zvláště repliku o Stingovi a přírodních národech. Tomáš Grim, kromě své ornitologické práce – hodnotím zejména zavedení UHP – univerzálního hnědého ptáka – klátí modly ochranářského hnutí silou medvědí. *Tradiční posvátná formuška „Biodiverzita = stabilita“ je nesmysl – zkuste třeba zničit druhově chudý ruderál před hospodou.* Shrnout by se to dalo slovy: Chrání se tam, kde to dobře vypadá a sype, a ne tam, kde by to bylo potřeba.

Velkou akvizicí do budoucna je Jan Šturma rozprávějící zde o nové divočině na pokrajích měst. Jaká to poetika! Když jsem četl o škrálovou merlíku a lebed, plakal jsem, jako bych já sám dostal spilitovým sekeromlatem. Ale abych se příliš nerozněžnil: *Japonská křídlatka si zase získává obyvatele střední Evropy svoji virtuózní schopností neprostopně, rychle a nadlouho zarůst téměř jakýkoli bordel.*

Povídání s Fatimou Cvrčkovou je protentokrát labutí písní biologie a přesunem na pole databází, výpočtů a aplikované matematiky. V tomto trendu pokračuje Otto Huřfák shrnutím matematiky v ekonomii a provázáním ekonomie s fyzikou. Přiznejme si, že oni ti malí šmejdi typu elektronů, všechny ty kvantové dobrodružnosti stejně dělají jenom za energetickou úplatu. Ani kvantové kuře by tedy zadarmo nehrabalo, ačkoli by bylo možná svolnější k odkladu platby za zvýšený úrok z prodlení. Intelektuálním, inteligenčním a ryze českým uzavřením Hrabákem je pak rozhovor s odborníkem na výrobu piva Milošem Hrabákem. Protože se jedná o téma orané a místním dostatečně známé, připravil Houser neotřelé otázky, aby se poučili i zkušení.

Jak již bylo naznačeno výše, závěrem knihy je přehled doporučené literatury k jednotlivým tématům. Mnozí autoři v knize zpovídání jsou i plodnými pisateli, takže není těžké na jejich práce narazit. Pro čerstvé zájemce o tento druh četby připomínám časopis Vesmír a webového Osla. Oba budou vkusnými průvodci zájemce o vědu získané Houserovou knihou, a naopak jejich čtenáři jí nebudou zklamáni.

Vydal Dokořán v roce 2007.

Jarek Kopeček

DOGMA

zkuste navštívit menší mimopražská kina – možná budete příjemně překvapeni.

Už jsem si na tomto místě několikrát vyléval srdce a žaludek z poměrů panujících v současných multikinech. Nicméně před pár týdny mi došla trpělivost úplně a vyrazili jsme do kina cca 40 kilometrů za Prahu, do takového malého venkovského sálu... Nejenže lístek tam stál 70 korun, nejenže nám nikdo za zády nechřoupal popcornem a neskal colu, ale navíc nám byl nabídnut jako bous velký plakát k právě promítanému filmu. Tím byl *Faunův labyrint*, a kdo jste ho viděl (ten plakát), víte, že stojí za to. Ano, sedačky možná nebyly tak ultraluxusní a zvuk tak ultraširoký, ale když jsem vše sečetl, stejně mi to vychází tak nějak líp. A tak *dogma* čísla nechť je:

Faunův labyrint – je to temné, je to drsné a je to surové. Mám k tomu sice drobné výhrady, ale ty nic nemění na faktu, že je to silný příběh, který dokáže zapůsobit.

Hvězdný prach – bezkonkurenčně nejlepší film měsíce a asi i roku. Tak skvěle jsem se naposledy bavil na prvních Pirátech z Karibiku, proti kterým má ale *Hvězdný prach* i lepší příběh. Fakt špička.

Transformers – nepřišlo mi, že by to bylo až tak dobré. Rvačky na mne byly až příliš rychlé a chaotické, film poněkud zdlouhavý a charaktery příliš černobílé. Vidět to ovšem o dvacet let dříve, asi bych byl nadšenější. **Filip Gotfrid**

Faunův labyrint

Co když okolní svět je příliš zlý a krutý, než aby jste v něm chtěli trávit dětství? Co když vás odvezou s nemocnou matkou z města někam na samotu, kde na vás čeká krutý otčím, fašistický kapitán potírající partyzány? A co když se vám zdá, že svět pohádek a víl je hned za kopcem? Pokud věříte, že pakudlanka může být ve skutečnosti víla, stát se může ledacos.

S dětmi cestujícími do paralelních fantastických světů se od nástupu jistého H. P. roztrhl pytel. Ovšem nenechte se zmást, ne každý příběh s dětským hrdinou je vhodný pro děti. Ve srovnání s dětstvím za španělské občanské války, kdy se spoluobčané a bývalí sousedé navzájem s větším či menším potěšením zabíjejí, je pobyt mladého Harryho v kumbále pod schody vikendový piknik. A únik do světa fantazie neznamená únik do světa bezpečí. V tradiční trojici zkoušek pújde ztracené princezně o život už v té druhé a jak

známo, nejtěžší bývá zkouška poslední. A dá se faunům vůbec věřit, nebo mají svůj vlastní skrytý záměr?

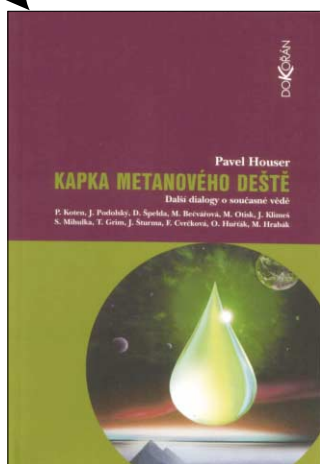
Obě dějové linie spolu spíše koexistují, než aby nějak sofistikovaně přecházely jedna v druhou, často sledujeme střídavě dvě paralelně se odehrávající dramata. Teprve v dramatickém finále se oba světy setkají. I když skutečný svět je střídavě

svět je i při skromnějším rozpočtu a menším prostoru vizuálně atraktivní a osobitý, zahalený do stínů a temnoty. Jeho obyvatelé se vymykají lidskosti, a to nejen ve vnějším vzhledu. Režisér *Hellboye* a druhého *Bladea* má ve fantastice s prvky hororu zalíbení, ovšem tentokrát nejde o nějakou nezávažnou komiksovou podívanou, tohle je blízký příbuzný *Prince bez království*.

I když si snímek nelibuje v samoúčelném násilí, některé scény jsou dost nepřijemné. A celkové vyznění není zrovna pohlazením po duši, takže by bylo krutým omylem vzít na představení dětského diváka. Ale citelům originálních filmů, kteří se nebojí temnoty v nás i okolo nás, lze návštěvu labyrintu doporučit. Ovšem, kdo vstoupí do labyrintu, ten se může změnit, nebo se také nemusí vrátit vůbec.

Marvin

Orig.: *El Laberinto del Fauno* (Španělsko/Mexiko 2006), scénář a režie: Guillermo del Toro, hrají: Ivana Baquero, Doug Jones, Sergi López, Ariadna Gil, Maribel Verdú

Zlatá zebra 2007 – výsledky

Zlatá zebra se letos vypravila na Slovensko. Nebyla to první taková zkušenost, už před lety se jedna natrvalo nastěhovala na Slovensko za vítězkou, ale tentokrát to pro sošku byl jen takový výlet. Vyrazila do Nitry na Parcon, aby našla svého letošního právoplatného majitele. Povedlo se jí to, vítěz se tvářil potěšeně, sál oběma tleskal, zkrátka úspěch.

A kdo že se nejlépe popasoval s tématem Záložní kopie sluneční soustavy a tu desátou sošku Zlaté zebry si odvezl? Zde jsou výsledky:

1. Jan Kovanic: Absolutní krach
2. Petra Štarková: Záložníci
3. Milan Březina: Drobná polemika nad fenoménem zálohování

Jménem scifi klubu Zebra tímto děkuji všem zúčastněným za vynaloženou píli a čas, a všichni se těšíme na příští ročník.

Vyhlášení výsledků soutěže O nejlepší fantasy 2007

V Nitře na Parconu 2007 byli vyhlášeni jako noví rytíři fantasy Martin Kochlica za povídku Labor Gratuitus, Leoš Kyša za povídku Staré vznešené časy, Lucie Lukačovičová za povídku Pi-ráldi nebes Jiří Mazurek za povídku Vyzvědač.

Z rytířů fantasy byl vybrán vítěz – nositel meče je Lucie Lukačovičová.

Za kluby 451° Fahrenheita Košice a Klub Julese Vernea Praha vítězům srdečně blahopřejeme.

Výsledky literární soutěže O stříbrnělesklý halmochron 18. ročník

01. Darth Zira – Ztracený ráj
02. Hrazdíra Dušan – Zvítězili jsme
03. Mařík Jakub – Mušketýři
04. Šuška Marcel – Vyřešení lidské otázky
05. Mazurek Jiří – Thibot
05. Ponocný Prokop – Hon na Cestočasce
07. Kolbuch Zdeněk – Čas
08. Vavříčka Jan Jr. – Třináct
09. Štefko Martin – OZE
10. Šuška Marcel – Zmáčkni a zapomeň 1
11. Hrubý Pavel – Abnormalita VR 873
12. Lipšanský Jan – Druhého dne ráno
12. Vejsada Jan – Dědictví
14. Pika Petr – Modlitba
14. Spurný Josef – Fenomenální nic
16. Beranová Jana – Americká snídaně
17. Jiříkovský Petr – Dveře
17. Peška Martin – Ústa staré ženy

Program Filmové pouti v Malém sále SD

21. 10.	15.00	Robot Emil I.
22. 10.	19.00	Kosmické dospívání
23. 10.	19.00	ANIMACE A SCI-FI
24. 10.	19.00	ANIMATRIX
25. 10.	19.00	To co ještě nevíte o Red Dwarf
26. 10.	19.00	Pitva mimozemšťana
27. 10.	15.00	Robot Emil II. a III.
27. 10.	19.00	ZMAZANÉ DNY

Městské kino SD Neratovice

21. 10	19.00	IKARIE XB 1
22. 10.	19.00	HVĚZDNÝ PRACH
23.-24. 10	19.00	TRANSFORMERS
25. 10.	19.00	NEXT
26. 10.	17.00	MUŽ Z PRVNÍHO STOLETÍ
26. 10	19.00	MODERNÍ DOBA
27. 10	19.00	STALKER

Hosté festivalu Ondřej Neff a Vlado Ríša (šéfredaktor časopisu Ikare) /27.10./

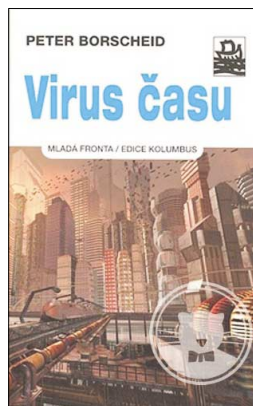
Možnost zakoupení permanentní vstupenky za 180,- Kč
Členové filmového klubu na všechny akce 50% sleva.

Pokladna kina je otevřena v hrací dny 1 hodinu před začátkem představení.
Více na www.spoldum.cz

Tržiště senzací aneb jak jde čas:

Hlásím, že včel v říjnu je v Arrakis prodejná výstava mangy a manga-stripů Lucie Šárové (už druhá, ta první se beznadějně vyprodala :-)) a od 1. 11. t.r. bude k zhlédnutí a možnému zakoupení kombinovaná prodejná výstava keramiky Michala Čambala a kožených výrobků Džanka (nátepníky, toulce, brašny atd.). Kdo zaváhá, nic neuvidí, ani si nekoupí :-)

Tunelář from Arrakis

NON FICTION Peter Borscheid Virus času

Žijeme rychle a stále rychleji. Rychlost se stala přirozenou součástí našeho života. A nejen toho: během německo-francouzské války (1870-71) vypálí jeden batalión 7000 ran za minutu, na konci první světové již 22 000 ran. Zajímá-li vás vnímání času v kulturních dějinách, najdete v této knize vše podstatné.

Vydala MF, Praha 2007, 484 str.